

JAAR OVER SLAG 2023 2024

Inhoud

Bestuursverslag 2023-2024	5
Kengetallen CNB 2019-2024	6
Over CNB	9
Organisatiestructuur	13
Bestuursstructuur	15
Verslag van de Raad van Commissarissen	17
Verslag van de directie	21
Jaarrekening 2023-2024	31
Geconsolideerde balans	32
Geconsolideerde winst- en verliesrekening	34
Geconsolideerd kasstroomoverzicht	35
Toelichting op de geconsolideerde balans	44
Toelichting op de geconsolideerde winst- en verliesrekening	50
Enkelvoudige balans	52
Enkelvoudige winst- en verliesrekening	54
Toelichting op de enkelvoudige balans	57
Toelichting op de enkelvoudige winst- en verliesrekening	60
Overige gegevens	63
Winstbestemming, verwerking resultaat en aansprakelijkheid	64
Controleverklaring	65

Bestuursverslag 2023-2024

Kengetallen CNB

2023-2024

Handelsomzet
(In € mln.)

Handelsomzet	2022-2023	2023-2024
Lelie	117,8	107,9
Tulp	103,7	99,5
Overig	123,9	117,4
Totaal	345,4	324,8

Ledenaantal

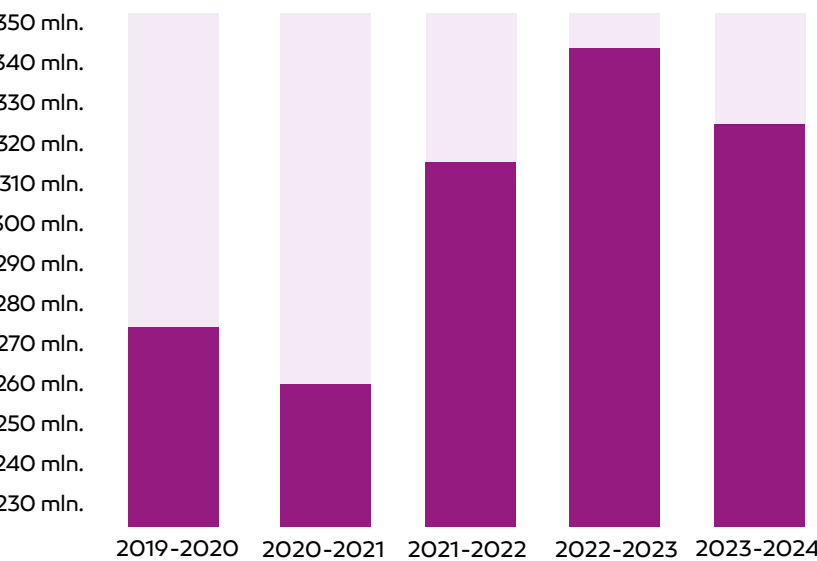
Resultaat voor belasting
(In € 1.000)

Solvabiliteit

Handelsomzet 2019-2024

Boekjaar	2019-2020	2020-2021	2021-2022	2022-2023	2023-2024
Handelsomzet (x € 1.000)	276.000	261.000	317.000	345.000	325.000
Omzet Koelen en prepareren (x € 1.000)	6.054	5.901	6.059	6.771	6.797
Aantal leden	1.285	1.282	1.240	1.296	1.253
Winst voor belasting (x € 1.000)	903	1.368	1.717	2.992	2.177
Solvabiliteit %	62%	57%	60%	62%	62%
Vlottende activa / kortlopende schulden	1,5	1,4	1,4	1,3	1,2

Over CNB

CNB verbindt de wereld van bloembollen

Dit is wat we doen

De Coöperatieve Koninklijke Nederlandse Bloembollen Centrale (CNB) verbindt de wereld van bloembollen. We zijn de grootste marktplaats voor de handel in bloembollen, knollen en vaste planten en de beste bewaarder en preparateur van bloembollen in de markt. Daarnaast bieden we een breed pakket met aanvullende diensten zoals licentiebeheer, teeltadvies, groene- en materialenveilingen en makelaardij. Dit doen we op een professionele manier met een hoge servicebeleving. Dit alles samen vormt het “huis van CNB”, dat midden in het bloembollenvak staat, beschikt over veel markt- en vakkennis, betalingszekerheid garandeert en waar iedereen welkom is.

CNB is van en voor leden

CNB is van én voor leden. Zowel kopende als verkopende klanten kunnen lid worden van de coöperatie. Leden zijn vrij om wel of geen diensten van CNB af te nemen, waardoor we permanent onze meerwaarde moeten aantonen. Financieel resultaat is voor CNB een middel om te ondernemen, een gezonde bedrijfsvoering te realiseren en om risico's voor de leden weg te nemen. Als de omzet hoger uitkomt dan nodig voor de dekking van de bedrijfskosten, de risico's beperkt blijven en de financiering op orde is, kan dit resultaat als restitutie terug vloeien naar de leden die aan dit resultaat hebben bijgedragen.

We bestaan als coöperatie ruim 100 jaar en mogen sinds 2019 het predicaat Koninklijk voeren. Daar zijn we trots op en werken er dag in dag uit aan om dat te blijven waarmaken.

Dit is hoe we (samen)werken

CNB is een gestroomlijnde én laagdrempelige organisatie. Iedereen binnen CNB toont eigenaarschap voor de eigen taken en verantwoordelijkheden. Vanuit die basishouding leggen we actief verbinding met klanten en met elkaar en gaan we gezamenlijk voor het beste resultaat, gebaseerd op de kernwaarden van CNB. Onze werkwijzen zijn gericht op het verankeren van kennis binnen de organisatie en op het continu leren van onze ervaringen.

Onze kernwaarden

Onze kernwaarden beschrijven hoe we binnen CNB samenwerken en uitvoering geven aan onze strategie, onze doelen en onze dienstverlening. Kernwaarden vormen de basis en zijn voor elke individuele medewerker het uitgangspunt voor hoe we onze dienstverlening invulling geven. We doen er alles aan dat klanten ons daarin herkennen.

1. Betrouwbaar

Voor ons gaat betrouwbaarheid over de mate van geloofwaardigheid en integriteit van onze organisatie en onszelf. Dat betekent dat we ons werk zorgvuldig en accuraat doen. En dat we de beloftes die we als CNB en als individuele medewerker doen permanent waarmaken. Ofwel, we doen wat we zeggen en zeggen wat we doen.

2. Betrokken

We voelen ons verbonden met onze klant, met elkaar en met ons werk. We delen dezelfde gedrevenheid en hebben wat je noemt ‘hart voor de zaak’. Het is vanzelfsprekend dat we onszelf verplaatsen in onze klanten en onze collega's en dat we ideeën op een

open en constructieve manier bespreken. We spannen ons samen in om resultaten te behalen die goed zijn voor onze klanten en voor CNB.

3. Initiatiefrijk

We signaleren kansen en handelen daarnaar, liever proactief dan afwachtend. Vanuit ons persoonlijke ondernemerschap pakken we zaken zelf op of zetten we een actie in gang: uit eigen beweging, zonder directe opdracht van iemand anders. Daarbij tonen we lef door ook onbekende gebieden te onderzoeken om zo onze dienstverlening blijvend te kunnen verbeteren.

4. Professioneel

We hebben verstand van zaken, handelen integer en passen onze kennis dagelijks toe. We leren van alles wat we doen en gebruiken die ervaringen in nieuwe situaties. Nieuwsgierigheid is de motor die ons aandrijft om meer over iets te weten te komen of iets beter te kunnen. We stellen hoge eisen aan ons eigen werk en aan dat van anderen en streven voortdurend verbetering na. Met aandacht voor de grote lijnen én voor de details die ertoe doen.

Waar we voor gaan en voor staan

Onze missie maken we concreet door het omschrijven welke doelen we willen realiseren en hoe we die willen bereiken. Voor dit jaarverslag beperken we ons tot het benoemen van onze doelen op hoofdlijnen;

1. Leden voelen zich verbonden met CNB. We zijn verbonden met onze leden en de sector.
2. We hebben inzicht in marktontwikkelingen en in vraag en aanbod. We brengen voor alle partijen de beste transacties tot stand.
3. We onderscheiden ons in kennis van bloembollen en in kwalitatief hoogwaardige bewaring en preparatie van bloembollen.
4. We zorgen dat commerciële afspraken tijdig, juist en betrouwbaar worden vastgelegd en uitgevoerd, met minimale inspanning voor de klant. Informatie is op een transparante en eenvoudige manier beschikbaar.

5. We initiëren en ondersteunen (nieuwe) ontwikkelingen die relevant zijn voor de toekomst van de bloembollensector en aansluiten op onze dienstenverlening.
6. We zijn een financieel gezonde organisatie en beheersen onze risico's. Onze klanten worden volgens afspraak betaald.

Financiële kaders

CNB streeft naar een gezond resultaat en een goede solvabiliteit, die dient als weerstandsvermogen voor de risico's samenhangend met onze dienstverlening. De continuïteit van de dienstverlening, betalen volgens afspraak en het uitsluiten van aansprakelijkheid voor de leden is we waar we voor blijven gaan. Hiertoe zijn de volgende financiële doelstellingen geformuleerd:

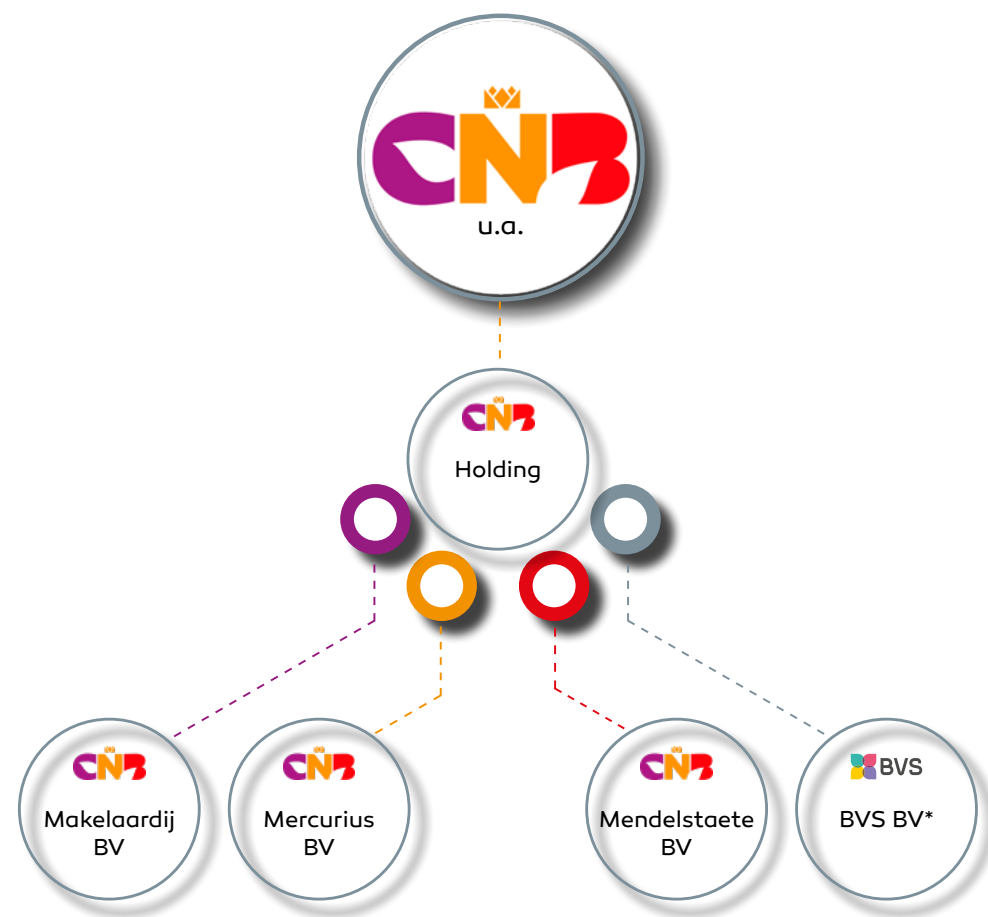
- a) een financieel resultaat voor belastingen en resultaatdeling medewerkers van € 1,5 mln.;
- b) een solvabiliteit van minimaal 40% van het balanstotaal;
- c) een eigen vermogen dat minimaal 7,5% bedraagt van de handelsomzet.

Organisatiestructuur

Bedrijf CNB 2024

De kernactiviteiten zijn ondergebracht in de coöperatie zelf. Daarnaast heeft de coöperatie een aantal deelnemingen ter ondersteuning van de kernactiviteiten.

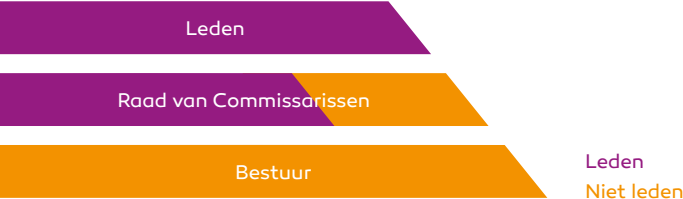
(*) BVS BV is 100% economisch eigendom van CNB u.a.. De zeggenschap over deze BV is via certificering van de aandelen BVS voor 80% overgedragen aan de Stichting Administratie Kantoor BVS.

Structuur en organisatie

CNB is een coöperatie met een uitgesloten aansprakelijkheid voor leden. De Raad van Commissarissen bestaat uit 7 personen, waarvan 5 lid zijn van de coöperatie en 2 externe commissarissen die geen lid zijn. De Raad van Commissarissen heeft als taak toezicht houden op het beleid van het bestuur en op de algemene gang van zaken bij CNB en staat het bestuur met raad terzijde.

Het bestuur wordt gevormd door de statutaire directie van de coöperatie die de verantwoordelijkheid draagt voor de realisatie van de doelstellingen van CNB, de strategie en beleidsbepaling met het bijpassende risicoprofiel. Bij CNB past een platte managementstructuur die aansluit op deze cultuur van de sector en de kernactiviteiten en die bijdraagt aan een laagdrempelig en toegankelijk CNB. De directie is samen met de manager Bemiddeling, manager Koelen en prepareren, de manager Bedrijfsvoering en de manager HR verantwoordelijk voor de aansturing van CNB.

Bestuursstructuur

Bestuur

Leo van Leeuwen
Geboortedatum:
Nationaliteit:
Nevenfuncties:

Directeur
26 november 1965 | Woonplaats: Hillegom
Nederlandse
Bestuurder Stichting Sustainable Suppliers of Horticultural Quality Products
Bestuurder Stichting Administratie Kantoor BVS
Bestuurder Stichting Scheidsrecht
Bestuurder Stichting Hortipoint

Raad van commissarissen

Jan Menting*
Geboortedatum:
Beroep/functie:
Nationaliteit:
Nevenfuncties:
Datum 1e benoeming:
Lopende zittingstermijn:

Voorzitter
10 mei 1961 | Woonplaats: Creil
Bloembollenkweker (Bloembollenbedrijf Menting)
Nederlandse
Geen
26 oktober 2012
oktober 2020 tot en met oktober 2024

Sjaak van den Berg*
Geboortedatum:
Beroep/functie:
Nationaliteit:
Nevenfuncties:
Datum 1e benoeming:
Lopende zittingstermijn:

1 september 1984 | Woonplaats: Anna Paulowna
Bloembollenkweker (Boltha BV)
Nederlandse
Voorzitter Vertuco
9 oktober 2018
oktober 2022 tot en met oktober 2026

Arwin Bos**
Geboren:
Hoofdberoep/functie:
Nationaliteit:
Nevenfuncties:
Datum 1e benoeming:
Lopende zittingstermijn:

9 juni 1984 | Woonplaats: Nieuw Vennep
Ondernemer / Akkerbouwer
Nederlandse
Voorzitter Raad van Beheer Royal Cosun
8 oktober 2019
oktober 2023 - oktober 2027

Verslag van de raad van commissarissen

Dennis van der Krogt*

Geboortedatum: 31 december 1969 | Woonplaats: Noordwijkerhout
Beroep/functie: Commercieel directeur/eigenaar Jansens Overseas
Nationaliteit: Nederlandse
Nevenfuncties: Geen
Datum 1e benoeming: 14 oktober 2021
Lopende zittingstermijn: oktober 2021 tot en met oktober 2025

Arjan Rood*

Geboortedatum: 19 december 1970 | Woonplaats: Bovenkarspel
Beroep/functie: Bloembollenkweker, directeur/eigenaar de Wit Bloembollen B.V.
Nationaliteit: Nederlandse
Nevenfuncties: Productcommissielid Royal Flora Holland
Datum 1e benoeming: 14 oktober 2021
Lopende zittingstermijn: oktober 2021 tot en met oktober 2025

Arjan Slobbe**

Geboortedatum: 8 juli 1969 | Woonplaats: Voorhout
Beroep/functie: Directeur/mede-eigenaar QUBE ICT Solutions B.V. / Zakelijk adviseur
Nationaliteit: Nederlandse
Nevenfuncties: Geen
Datum 1e benoeming: 9 oktober 2018
Lopende zittingstermijn: oktober 2022 tot en met oktober 2026

Evert van Zanten*

Geboortedatum: 14-11-1961 | Woonplaats: Delft
Beroep/functie: Algemeen directeur P.F. Onings B.V.
Nationaliteit: Nederlandse
Nevenfuncties: Commissaris P. Nelis en Zn.
Bestuurslid stichting Anthos Japan
Adviescommissie markttoegang bloembollen Anthos
Datum 1e benoeming: 3 oktober 2017
Lopende zittingstermijn: oktober 2021 tot en met oktober 2025

*** Commissaris vanuit de leden**

**** Externe commissaris**

Coöperatieve Koninklijke Nederlandse Bloembollencentrale (U.A.)
Statutair gevestigd te Lisse Heereweg 347, Postbus 31, 2160 AA
Vestiging te Bovenkarspel Veilingweg 1, Postbus 5, 1610 AA

CNB is een coöperatie van en voor de leden. Onze leden zijn afgelopen seizoen wederom geconfronteerd met veel dynamiek. Net enigszins bekomen en vervolgens inspeland op de gevolgen van de energiecrisis en het sanctiebeleid voor Rusland, ligt er een weerbarstig teeltseizoen achter ons. Moeizame oogst- en plant omstandigheden die de oogst 2023 nadelig hebben beïnvloed en die ook gevolgen hebben voor toekomstige oogsten. Over de uiteindelijke afzet van ons mooie product, de bolbloem waar de consument van geniet, maken we ons weinig zorgen. We maken ons wel grote zorgen over de continuïteit van de sector. Het overal mogen telen is niet meer vanzelfsprekend. Omwonenden, overheden en de politiek zijn kritisch en komen ook in actie. De zorg voor de volksgezondheid is begrijpelijk en de sector wil ook haar eigen veiligheid waarborgen. En bollen blijven telen! Een goede bol telen met weinig of geen gewasbeschermingsmiddelen is een grote uitdaging. Dat betekent investeren in innovatieve teeltmethoden en reductie van middelen en vooral middelen met een hoge milieu impact. Daarnaast moeten onze leden blijven bijdragen aan de waterkwaliteit. Investeren in bodemkwaliteit en minder middelen en kunstmest gebruiken draagt hier aan bij én we moeten zorgen dat wat we op het land gebruiken op het land blijft en niet bij burens terecht komt of in het oppervlakte water.

Onze sector heeft eerder laten zien grote uitdagingen aan te kunnen en de RvC heeft er alle vertrouwen in dat de ondernemingslust en inventiviteit van ondernemers oplossingen brengt om het vak toekomstbestendig te houden.

Omzet & Resultaat

CNB heeft met een bemiddelingsomzet van € 325 mln., een koel- en preparatieomzet van € 6,8 mln., en een goede incasso over 2023-2024 een winst voor belasting van € 2,2 mln. gerealiseerd. De omzet bemiddeling is lager uitgekomen dan vorig jaar, maar is net als het resultaat, in lijn met de begroting die door de Raad van Commissarissen is vastgesteld. Het resultaat maakt restitutie aan de leden en winstuitkering aan de medewerkers mogelijk.

Resultaatbestemming & restitutie

Het bestuur heeft voorgesteld om een deel van de winst aan te wenden voor restitutie aan de leden. De restitutieruimte wordt hierbij niet volledig uitgekeerd. Het bestuur is van mening dat CNB haar leden moet ondersteunen bij de projecten Toekomst Bloembollenvak die onder de regie van KAVB en Anthos en met ondersteuning door CNB worden opgestart. Een deel van de winst wordt beschikbaar gehouden om hieraan ook financieel een bijdrage te kunnen leveren. Het restitutie percentage wat is voorgesteld door het bestuur is lager dan in 2022-2023 en bedraagt 7,5%. Het voorstel van het bestuur wordt door de Raad van Commissarissen unaniem gesteund.

Overige thema's

De belangrijkste thema's die afgelopen jaar op de agenda hebben gestaan betreffen;

- **Risicomanagement;** dit vraagt permanent de aandacht van de RvC en wordt jaarlijks geëvalueerd. In dit kader is de RvC betrokken bij het door het management geformuleerde risico framework voor CNB en de uitvoering hiervan en is bij afronding van dit boekjaar hierover door het bestuur aan de RvC gerapporteerd. Hierbij is ook dit jaar specifiek aandacht besteed aan de effecten van de Wet ter voorkoming van witwassen en financieren van terrorisme (Wwft) en het sanctiebeleid, data & cybersecurity en het maatschappelijk draagvlak voor de bloembollenteelt. Dit laatste vanuit het besef dat een toekomstige bestendige bloembollenteelt ook cruciaal is voor de toekomst van CNB.

- **De investeringen in Koelen en prepareren;** het meerjarig investeringsprogramma is dit boekjaar met de investering in hal 7 nagenoeg afgerond alsmede de extra investeringen voor brandveiligheid en preventie. Deze investeringen, noodzakelijk voor de continuïteit, kwaliteit en verduurzaming van de dienstverlening, dienen uiteindelijk wel terugverdiend te worden via hogere bewaartarieven.

- **Strategieontwikkeling;** het bestuur heeft afgelopen boekjaar aandacht besteed aan de strategieontwikkeling. Dit jaar is daarbij veel aandacht gegeven aan bemiddeling. Daarnaast is er intern meer

aandacht besteed aan dit onderwerp en is daartoe extra capaciteit ingeschakeld. Dit proces wordt komend boekjaar voortgezet.

- **Duurzaamheid;** duurzaamheid en verduurzaming krijgen brede aandacht in de RvC. Dit jaar is in dit kader ook bijgedragen aan de materialiteitsanalyse die CNB maakt in het kader van de CSRD wetgeving. Weliswaar is CNB niet CSRD rapportageplichtig, maar veel van onze leden worden hier wel direct of indirect mee geconfronteerd. We hechten er daarom belang aan hier meer inzicht en kennis over te verwerven, voor onszelf en ook ten behoeve van onze leden.

- **Zelfevaluatie RvC en beoordeling functioneren bestuur;** gedurende het boekjaar is de zelfevaluatie van de RvC voorbereid en deze heeft voorafgaand aan de afronding van dit RvC verslag plaatsgevonden. Daarbij zijn de individuele bijdrage, de onderlinge samenwerking binnen de RvC en met het Bestuur nader geëvalueerd en zijn waar nodig ontwikkelpunten benoemd. De remuneratiecommissie vanuit de RvC heeft het functioneren van de bestuurder geëvalueerd en de uitkomsten hiervan met de bestuurder besproken.

Rol en toezicht

De RvC heeft als taak toezicht houden op het gevoerde beleid van het bestuur en op de algemene gang van zaken en staat het bestuur met advies ter zijde. Hiertoe functioneren binnen de RvC ook onafhankelijk van elkaar een krediet-, remuneratie- en een wervingscommissie voor nieuwe commissarissen. De RvC heeft op een goede, constructieve en op wederzijds vertrouwen gebaseerde wijze met regelmaat met het bestuur vergaderd. Ook de genoemde commissies zijn in het kader van hun taak dit jaar enkele keren bijeen geweest. Gezien de ontwikkelingen op de diverse aandachtsgebieden hebben met regelmaat ook management en medewerkers deelgenomen aan de RvC vergaderingen. Daarnaast is met de accountant overleg gevoerd over de jaarrekeningcontrole en de hieraan gerelateerde rapportages. Bij de jaarrekening is een goedkeurende controleverklaring afgegeven.

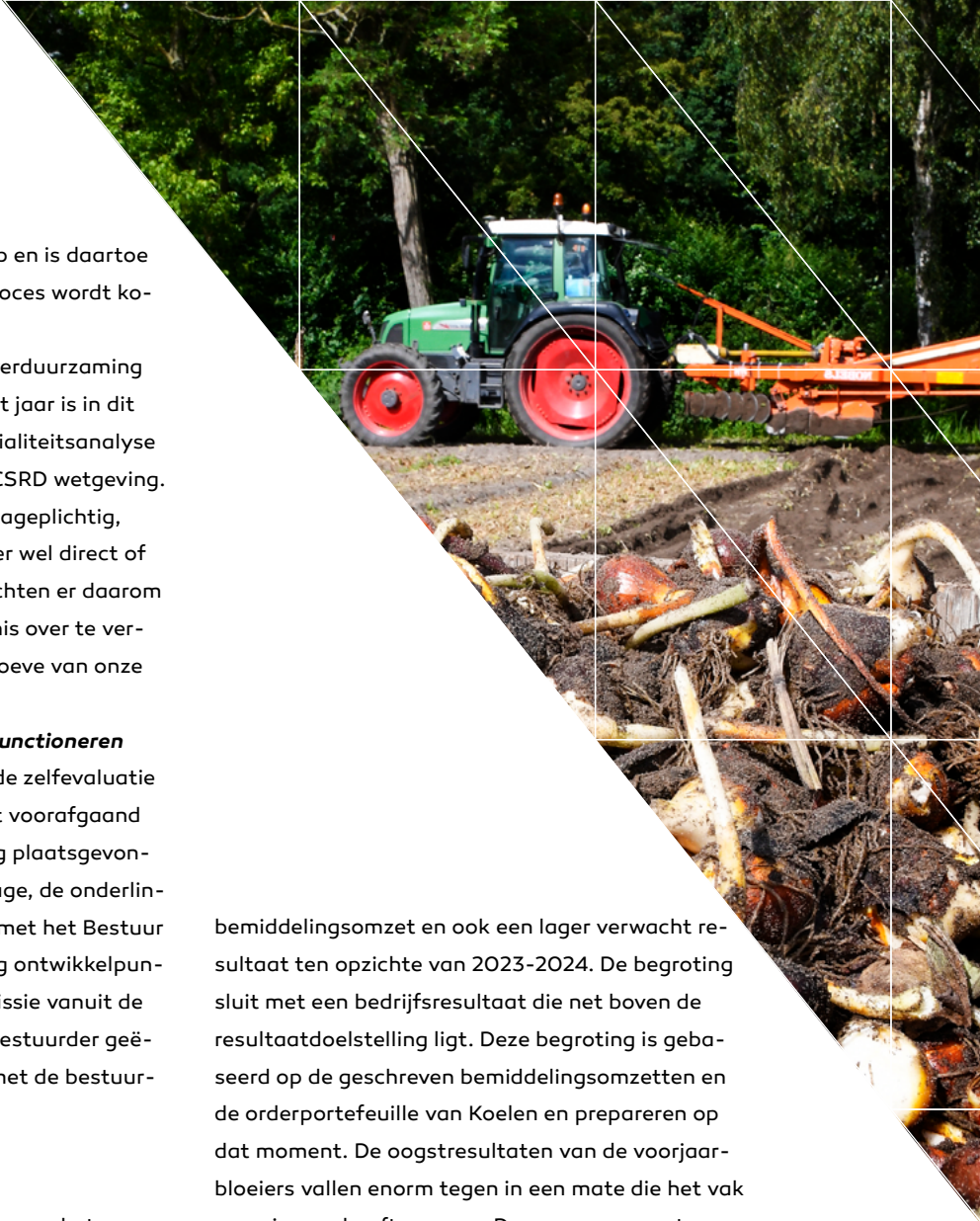
Vooruitzicht 2024-2025

Het bestuur heeft in april voor het boekjaar 2024-2025 een begroting neergelegd met een lagere

bemiddelingsomzet en ook een lager verwacht resultaat ten opzichte van 2023-2024. De begroting sluit met een bedrijfsresultaat die net boven de resultaatdoelstelling ligt. Deze begroting is gebaseerd op de geschreven bemiddelingsomzetten en de orderportefeuille van Koelen en prepareren op dat moment. De oogstresultaten van de voorjaarsbloeiërs vallen enorm tegen in een mate die het vak nog nimmer heeft ervaren. De vraag naar met name tulpen is echter onverminderd groot wat heeft geleid tot een historisch hoog prijsniveau in de daghandel en tot de verwachting dat de tulpenomzet minimaal op het niveau van 2023 zal uitkomen. De geschreven omzetten voor zomerbloeiërs, met name lelie, calla en dahlia, zijn goed te noemen, maar ook hiervan verloopt het teeltseizoen stroef en kan dit gevolgen hebben voor de oogst. Het zal uiteindelijk effect hebben op de gerealiseerde bemiddelingsomzet en ook op de bezetting bij Koelen en prepareren. Het halen van de begroting blijft dan ook ambitieus. CNB is een sterke coöperatie die een stootje kan hebben en blijft zich inzetten om haar leden in dit lastige seizoen optimaal van dienst te zijn.

Lisse, 26 september 2024
Raad van Commissarissen

Jan Menting, Dennis van der Krogt, Sjaak van den Berg, Arjan Rood, Arwin Bos, Arjan Slobbe en Evert van Zanten

Verslag van de directie

Het jaar van CNB

CNB heeft een goed jaar achter de rug. De bemiddelingsomzet is met € 325 mln. dit jaar lager uitgekomen dan het omzetrecord van € 345 mln. in 2022-2023. Onze uitgangspositie qua geschreven omzet was zeer solide te noemen, echter de lastige oogstomstandigheden en daardoor tegenvallende oogst, hebben de uiteindelijk gerealiseerde omzet lager doen uitkomen. De incasso van de handelsomzet is goed verlopen met minimale kosten als gevolg van niet betaalde vorderingen.

De omzet van Koelen en prepareren ligt iets boven het niveau van 2022-2023 en is lager uitgekomen dan verwacht. In 2023-2024 zijn de tarieven weliswaar verhoogd, noodzakelijk ter doorberekening van de hogere energie en overige bedrijfskosten, maar bleef de celbezetting achter op het meerjarig gemiddelde. De al genoemde matige oogst 2023 is hier vooral debet aan. Bollen die niet geleverd zijn, hoeven immers niet opgeslagen te worden. Daarnaast zijn voorraden wat sneller dan voorgaand jaar afgeroepen door onze bewaarklanten. De uitvoering van het meerjarig investeringsplan is, met de vervanging van de (laatste) oude koelinstallaties in hal 7 door duurzamere ammoniakinstallaties en investeringen in brandpreventiemaatregelen, afgerond.

Financiële gang van zaken in 2023-2024

Het jaar is afgesloten met een resultaat van € 1,7 mln. na belasting, dit is € 0,6 mln. lager dan het resultaat over boekjaar 2022-2023 van € 2,3 mln.. Het resultaat, de financiële positie en de financieringsbehoefte van de bedrijfsactiviteiten van de coöperatie maken het mogelijk een gedeelte van het resultaat na belasting voor restitutie aan leden aan te wenden. Aan de Algemene Ledenvergadering wordt een besluit tot het uitkeren van restitutie van 7,5% ter goedkeuring voorgelegd. Dit voorstel tot resultaatbestemming is als zodanig al in deze jaarrekening verwerkt.

2023-2024 ten opzichte van 2022-2023, op hoofdlijnen
De provisie opbrengst van de activiteit Bemiddeling bedraagt € 14,9 mln. en is ten opzichte van vorig boekjaar afgenomen met € 0,9 mln.. Deze afname is te verklaren uit een lagere handelsomzet van € 325 mln. ten opzichte van € 345 mln. in boekjaar 2022-2023.

De opbrengsten van de activiteit Koelen en prepareren zijn uitgekomen op € 6,8 mln. en is daarmee gelijk aan vorig boekjaar (2022-2023 € 6,8 mln.). Ten opzichte van 2022-2023 hebben we een lagere bezettingsgraad gehad, maar door tariefverhogingen (gestuwd door stijgende energie prijzen) is de omzet op het zelfde niveau uitgekomen.

De overige inkomsten zijn € 2,0 mln. (2022-2023 € 2,1 mln.). De daling is veroorzaakt door lagere opbrengsten in CNB New Plants. Per saldo komen de baten uit op € 23,6 mln. (2022-2023 € 24,7 mln.).

De bedrijfskosten exclusief afschrijvingen, zijn per saldo toegenomen met een beperkte € 0,1 mln. van € 19,6 mln. in 2022-2023 naar € 19,7 mln. in dit boekjaar. De posten salarissen, sociale lasten en pensioenlasten nemen in totaal af met € 0,4 mln. (€ 13,1 mln. 2023-2024; € 13,5 mln. 2022-2023).

De overige bedrijfskosten stijgen met € 0,5 mln.. Dit is voornamelijk toe te wijzen aan onvoorzien onderhoud aan machines en installaties, trainingen (persoonlijke ontwikkeling en leiderschapstraject) en stijgende verzekeringspremies.

De afschrijvingskosten bedragen dit boekjaar € 2,2 mln. en zijn daarmee gelijk aan vorig jaar (2022-2023; € 2,2 mln.).

Bemiddeling en veilingen

De handelsomzet uit bemiddeling en veilingen bedraagt € 324,8 mln., een daling van € 20,6 mln. in vergelijking met boekjaar 2022-2023 (€ 345,4 mln.).

	2023-2024	2022-2023
Tulpen	99,5	103,7
Lelies	107,9	117,8
Overige productgroepen	103,1	110,4
Groene veiling	1,5	0,8
Omzet Royalty's	12,8	12,7
Totaal	324,8	345,4

De daling van de handelsomzet in de tulpen komt vooral door een matig groeiseizoen en als gevolg daarvan ontstonden er ook problemen in de kwaliteit. Er is in oogstjaar 2023 veel neerslag gevallen waar ook de zomerbloeiërs zoals lelie en zantedeschia last van hadden. In de overige productgroepen is verder opvallend de teruglopende vraag naar crocussen en de afname van areaal van bijzondere bolgewassen. In boekjaar 2023-2024 is een stijging in de omzet van de Groene veilingen ten opzichte van het vorig boekjaar gerealiseerd.

Koelen en prepareren

De dienst Koelen en prepareren heeft wederom een belangrijke bijdrage geleverd aan het resultaat van CNB. De bezetting is over de hele breedte van het portfolio gedaald (met uitzondering van de ijs-ulo): In de lelies zat de grootste daling, minder in bewaring genomen en korte bewaartermijnen. De directe kosten voor Koelen en prepareren zijn gestegen t.o.v. vorig boekjaar, vanwege de stijging in de energie tarieven. Het energie verbruik is daarentegen wel afgenomen t.o.v. vorig boekjaar (gas 10% en elektra 14%). Het totaal vermogen aan zelf opgewekte zonne-energie bedraagt 2,2 MW (2,5 MW in 2022-2023), hetgeen een aanzienlijk deel is van de totale energiebehoefte van Koelen en prepareren.

Om blijvend invulling te kunnen geven aan het hoge niveau van onze dienstverlening en om te voldoen aan steeds scherpere eisen van de overheid is er geïnvesteerd (€ 2,0 mln.) in het ombouwen van de koelinstallatie van hal 7 naar een installatie op ammoniak.

Overige dienstverlening

CNB Teeltadvies is met 4 teeltadviseurs goed toegerust om te kunnen voldoen aan de vraag naar deze dienstverlening. CNB Teeltadvies levert een bescheiden bijdrage aan het resultaat van CNB.

Deelnemingen

CNB heeft een aantal deelnemingen ter ondersteuning van de kernactiviteiten. De deelnemingen komen uit op een positief resultaat van € 0,13 mln..

	2023-2024	2022-2023
CNB Makelaardij B.V.	7	11
Mendelstaete B.V.	25	24
Mercurius B.V.	-4	5

CNB Holding B.V. (excl. deelnemingen)	-20	-10
Resultaat voor belasting	8	30
Vennootschapsbelasting	-4	-21
Resultaat na belasting holding		
excl BVS	4	9
BVS B.V. incl. vpb	123	170
Totaal resultaat na belastingen	127	179

Resultaat deelnemingen na belasting (x € 1.000)

Debiteurenrisico's & Excasso

Dit boekjaar is de incasso wederom goed verlopen en vergelijkbaar met vorig boekjaar. Dit is een mooie prestatie met in het achterhoofd de onzekerheden waar we mee te maken hebben als gevolg van onder andere het sanctiebeleid ten aanzien van Rusland, de teeltomstandigheden en de hoge energieprijzen. Dit boekjaar is de voorziening debiteuren gelijk gebleven t.o.v. vorig boekjaar.

Investeringen

In boekjaar 2023-2024 is voor € 5,0 mln. geïnvesteerd, waarbij de investering van € 2,0 mln. voor de uitfasering van koelmiddel in hal 7 de omvangrijkste was. Ook is er geïnvesteerd in de huisvesting in Lisse (€ 0,9 mln.), nieuwe brandpreventie installatie (€ 0,5 mln.), herinrichting deel kantoor KP (Koelen en prepareren; € 0,3 mln.) en een aantal vervangingsinvesteringen. Verder is een investering gestart voor de upgrade naar BC24 (ERP pakket; € 0,8 mln.), naar verwachting zal deze investering in de loop van het boekjaar 2024-2025 worden afgerond. De investeringen zijn met eigen middelen gefinancierd.

Financiële positie

Het balanstotaal bedraagt € 56,0 mln. en is met € 1,0 mln. toegenomen ten opzichte van vorig jaar. Er is toename in boekwaarde activa € 3,0 mln., daarentegen zijn de vorderingen gedaald naar € 16,1 mln. naar € 15,7 mln.. De liquide middelen zijn gedaald met € 1,3 mln. als gevolg van het investeringsprogramma.

Het werkkapitaal is afgenomen met € 2,4 mln. en bedraagt ultimo boekjaar € 3,5 mln. positief. Het werkkapitaal is toereikend voor de operationele bedrijfsvoering.

Door toevoeging van de winst 2023-2024 neemt het eigen vermogen toe van € 34 mln. naar € 35 mln.. De solvabiliteit (het eigen vermogen uitgedrukt als percentage van het balanstotaal) ultimo boekjaar bedraagt 62% en voldoet daarmee aan de norm die CNB zichzelf heeft gesteld. De primaire financiële instrumenten van CNB dienen ter financiering van de operationele activiteiten van de groep of vloeien direct uit deze activiteiten voort. Het beleid van CNB is om zo veel als mogelijk haar activiteiten te financieren met eigen vermogen en om niet te handelen in financiële instrumenten.

De winst over dit boekjaar maakt het ook mogelijk op basis van de arbeidsvoorwaarden aan de medewerkers een winstuitkering toe te kennen welke is opgenomen onder de loonkosten.

Risicoparagraaf

CNB hecht veel waarde aan professionaliteit en transparantie in het besturen van en het toezicht houden op de organisatie. CNB geeft hier invulling aan met haar eigen corporate governance code, die hier terug te vinden is op onze website. De huidige code is in 2017 opgesteld en gebaseerd op het model van de Nationale Coöperatieve Raad (NCR) van juni 2015. In juni 2024 is de code beoordeeld door de Raad van Commissarissen en het bestuur. De conclusie was dat we opvolging geven aan de afspraken en uitgangspunten zoals vastgelegd in de code.

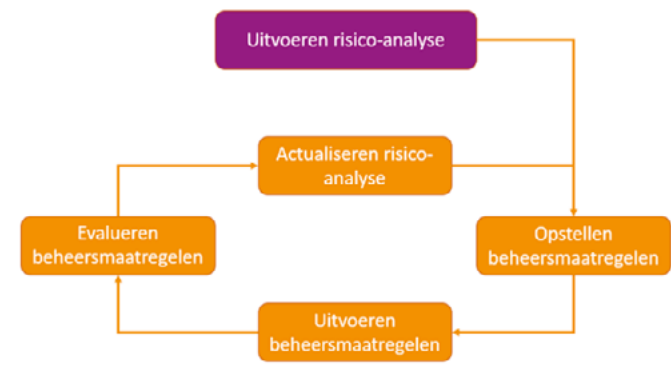
CNB is ingericht volgens een ‘RvC+ model’ voor de besturing van de coöperatie. Daarbij is sprake van twee lagen: een éénhoofdig bestuur en een RvC van zeven leden. Het risico van de keuze voor een éénhoofdig bestuur bij uitval is beperkt door de verdeling van aandachtsgebieden binnen het vierhoofdige managementteam en de manager Koelen en prepareren.

De strategische doelstellingen van CNB en de daarvan afgeleide financiële doelstellingen voor een

boekjaar worden besproken tussen bestuur en RvC in de begrotingsvergadering die voorafgaand aan het nieuwe boekjaar plaatsvindt. Het beleid van CNB is erop gericht om een resultaat voor belasting te realiseren van € 1,5 mln. ter afdekking van financiële en operationele risico’s. Na afloop van een boekjaar wordt een deel van het positieve resultaat toegevoegd aan de algemene reserve als buffer voor de lange termijn risico’s en financiering van bedrijfsactiviteiten. Het restant vloeit als restitutie terug naar de leden.

Belangrijke instrumenten binnen de corporate governance code zijn de klokkenluidersregeling en ons privacy statement, deze regelingen zijn hier terug te vinden op onze website.

Een ander belangrijk instrument is het risicomanagement systeem. De basis is een integraal risicoregister waarbij gebeurtenissen worden gescoord op basis van waarschijnlijkheid dat een gebeurtenis zal plaatsvinden en de impact dat een dergelijke gebeurtenis heeft. Er wordt gekeken naar de impact vanuit drie invalshoeken: effect op het bedrijfsresultaat, integriteit en imago. Per mogelijke gebeurtenis worden maatregelen opgesteld die ervoor moeten zorgen dat het, met de gebeurtenis samenhangende, risico wordt beperkt. De maatregelen en benoemde verbeteracties zijn een vast onderdeel van de agenda van de werkoverleggen.

figuur: Risicomanagementproces

De status van risicomanagement en de voortgang op de verdere beheersing van risico’s is besproken tussen het bestuur en de Raad van Commissarissen in de vergadering van juni 2024.

De activiteiten van CNB brengen risico’s met zich mee; dat hoort bij ondernemen. Professioneel, Betrokken, Initiatief en Betrouwbaar zijn de kernwaarden van CNB. CNB streeft naar een transparante cultuur en er wordt van medewerkers verwacht dat ze zich tijdens de uitvoering van hun werk bewust zijn en zich verantwoordelijk voelen voor risico’s. Daarnaast is er ook dit jaar weer specifieke aandacht geweest voor de beoordeling van frauderisico’s die sinds boekjaar 2022-2023 integraal onderdeel zijn van ons risicomanagementsysteem. CNB kent een zerotolerance beleid ten aanzien van fraude. Er zijn diverse generieke beheersmaatregelen getroffen, zowel preventief als reactief. Er zijn op dit moment geen significante frauderisico’s vastgesteld.

Een belangrijke pijler van het beleid van CNB is betrouwbaarheid op het gebied van betalingszekerheid, dienstverlening en administratieve vastlegging. Klanten moeten hierop kunnen vertrouwen. CNB koestert dit vertrouwen en daar past een lage bereidheid tot het nemen van risico’s bij.

- Bij CNB wordt een viertal risicogebieden onderscheiden:
- **Strategisch:** het risico dat doelen op de lange termijn niet gerealiseerd kunnen worden c.q. de bedrijfsvoering op lange termijn gevaar loopt.
 - **Financieel:** het risico dat financiële doelstellingen niet gerealiseerd worden of dat er financiële schade wordt opgelopen.
 - **Operationeel:** het risico dat mensen of systemen in de fout gaan waardoor de continuïteit of kwaliteit van onze dienstverlening in gevaar komt.
 - **Compliance:** het risico dat niet wordt voldaan aan wettelijke eisen.

Categorie	Risico	Bereidheid	Gevolgen
Strategisch	Maatschappelijk draagvlak	Laag	Groot
	Debiteuren	Laag	Groot
Financieel	Opertionele resultaat	Gemiddeld	Gemiddeld
	Informatie- en communicatiesystemen	Laag	Groot
Operationeel	Medewerkers	Gemiddeld	Gemiddeld
	Mededingingswet	Laag	Groot
Compliance			

Per geïdentificeerd risico zijn hieronder de risicobereidheid en de verwachte gevolgen van het zich voordoen van de risico’s weergegeven.

Om de risico’s te beheersen maken wij gebruik van controlesystemen en -processen. Deze zijn gericht op het signaleren en beheersen van risico’s bij de uitvoering van onze strategie en het realiseren van bedrijfsdoelstellingen. Ook ondersteunen de controles ons bij het naleven van wet- en regelgeving en het borgen van de betrouwbaarheid van de financiële rapportages. Het managementteam volgt de risico’s actief, stelt vast hoe deze worden beheerst en bewaakt de voortgang van verbetertrajecten.

- Om de koers en de besproken doelen binnen de beheersingskaders te realiseren zijn formele en informele stuurmechanismen aanwezig. Voorbeelden van deze mechanismen zijn:
- De financiële planning & control cyclus met begroting, maand-, kwartaal- en jaarrapportages. Deze worden ondersteund door handleidingen en procedures;
 - Reguliere normering en toetsing van operationele processen en dan specifiek ten aanzien van mededingingsrisico’s en continuïteit van door IT ondersteunde processen;
 - Periodiek overleg binnen CNB en met haar toezichthouders en stakeholders, waaronder RvC-vergaderingen, managementteam-overleggen en reguliere werkoverleggen;
 - In de opzet en beschrijvingen van werkprocessen

en projectplannen is risicobeoordeling en de hiermee samenhangende risicobeperkende maatregelen een vast onderdeel.

Financieel debiteuren

Een belangrijk financieel risico is gelegen binnen de beoordeling van de kredietwaardigheid van klanten en de debiteurenportefeuille. Dit is strategisch verbonden aan de “betalingszekerheid” die CNB haar klanten bij de bemiddeling biedt. De opbrengst uit de kernactiviteit bemiddeling is provisie, terwijl het debiteurenrisico betrekking heeft op een aanzienlijk groter bedrag, namelijk de bemiddelingsomzet en de bijbehorende provisie. Dit betekent een risico van gemiddeld ruim twintig keer de opbrengst. Kenmerkend voor het debiteurenrisico is de schaalgrootte van de bedrijven en de pieken op de betaaldata. De betalingszekerheid vindt zijn oorsprong in de reglementaire omslagregeling, waarbij de verkopers collectief het risico van wanbetaling door kopers dragen.

Risico’s die samenhangen met het bieden van betalingszekerheid worden beperkt door:

- Permanente beoordeling van kredietwaardigheid van kopers en frequent contact met onze klanten.
- Afbakening van bevoegdheden en hantering van het vierogenprincipe.
- Goed opgeleide en alerte medewerkers met veel branchekennis en -ervaring.

Het risicomanagement van CNB voor (of op) handelsrelaties is, en blijft, gericht op het beperken van het debiteurenrisico tot een aanvaardbaar niveau met het besef dat we het niet volledig kunnen wegnemen. De blijvend hoge inflatiecijfers, teeltomstandigheden en de maatregelen op gebied van duurzaamheid zijn voorbeelden van een steeds meer onzekere wereld, naast de risico’s die inherent zijn aan de teelt en handel door onze klanten. Dit heeft zijn weerslag in de bedrijfsvoering van onze klanten en daarmee in de beoordeling van de kredietwaardigheid van klanten en het uiteindelijke debiteurenrisico. Alle maatregelen zijn gericht op het kunnen garanderen van de betalingszekerheid waar CNB voor staat.

Operationele resultaat

De hoge energieprijzen, de opwaartse beweging

van kosten en dan met name de personeelskosten zorgt voor druk op de marge en daarmee op de ontwikkeling van het bedrijfsresultaat. We voeren een stringent kostenbeleid, we investeren planmatig en optimaliseren de productiviteit wat bijdraagt aan het beperken van dit risico. Het is onzeker wat de genoemde ontwikkelingen voor effecten hebben bij klanten. Vooralsnog blijft de handelsomzet in de bollensector op voldoende niveau, al zien we wel dat volumes onder druk staan. Mocht onverhoopt de handelsomzet toch afnemen dan geeft het verdienmodel van CNB handvatten om op korte termijn de effecten op te vangen.

Strategisch

De wereld om ons heen is blijvend onzeker. Dit vraagt van CNB enerzijds een duidelijk beeld van de route naar de toekomst en anderzijds de flexibiliteit en wendbaarheid om snel bij te sturen indien onverwachte ontwikkelingen zich voordoen. We geven hier invulling aan door periodiek de strategische agenda met elkaar te bespreken en indien nodig bij te stellen en daar onze projectportefeuille op in te richten. Gedreven door de noodzaak tot verduurzaming en overheidsmaatregelen vragen de thema’s energietransitie en regelgeving rond gewasbescherming ook steeds meer van CNB. Door Koelen en prepareren is een energietransitieplan opgesteld o.a. om minder afhankelijk te worden van de energiemarkt om zo het afhankelijkheidsrisico te verlagen. Het maatschappelijk draagvlak voor het gebruik van gewasbescherming neemt af en stelt de sector voor grote uitdagingen. Dit wordt door ons nauwgezet gevolgd en daar waar mogelijk omgezet in beleidsaanpassingen of actief gesteund.

Mededinging

Om het mededingingsrisico te verkleinen heeft CNB in samenspraak met haar dochteronderneming BVS een compliance programma opgezet om vast te stellen dat wordt voldaan aan mededingingswetgeving bij gezamenlijke verkoop van bloembollen. Dit programma is dit jaar wederom in de volle breedte uitgevoerd en daarmee geïncorporeerd in ons risicomanagementsysteem. De uitkomst van het programma is dat de ingestelde controlemechanismen om de risico’s rond mededinging te beperken goed functioneren. Om het mededingingsrisico verder te verkleinen is BVS met ingang van 1 juni 2021 op

afstand van CNB geplaatst door het onderbrengen van een deel van de zeggenschap van CNB bij de Stichting Administratiekantoor (STAK) BVS.

Operationeel; IT

Als onderdeel van informatie- en communicatiesystemen is cybersecurity een blijvend risico gezien de vele publicaties over hack pogingen en ransomware. Via intensieve interne communicatie om het bewustzijn bij medewerkers te vergroten en het uitvoeren van testen is dit een onderwerp dat continu de aandacht heeft van het managementteam. In 2024 is een cyberplan opgesteld zodat de reactiesnelheid bij een mogelijke softwaregijzeling tot een minimum wordt beperkt en zijn de beveiligingsmaatregelen van het netwerk verder aangescherpt. Daarnaast is de IT uitwijkomgeving verder geprofessionaliseerd zodat de communicatie met klanten en de doorgang van geautomatiseerde processen zijn gewaarborgd indien zich onverhoopt een calamiteit voordoet.

Operationeel; medewerkers

Met het oog op de ontwikkelingen op de arbeidsmarkt is dit jaar aandacht gegeven aan professionalisering van onze arbeidsmarktcommunicatie. Er is geïnvesteerd in de website [Werken bij CNB](#) zodat wij ons op een aansprekende manier presenteren als een aantrekkelijke werkgever. Onze primaire arbeidsvoorwaarden worden periodiek gebenchmarkt met hetgeen bedrijven bieden in vergelijkbare sectoren, deze toets heeft ook dit jaar weer plaatsgevonden. Om de onderlinge samenwerking verder vorm te geven is er dit jaar een leiderschapsprogramma uitgevoerd en wordt regelmatig binnen teams aandacht gegeven aan het goede gesprek met behulp van persoonlijkheids- en teamanalyses die inzicht geven in de drijfveren en vaardigheden van medewerkers. Ook is dit jaar uitvoering gegeven aan een aantal actiepunten die zijn voortgekomen uit het medewerkerstevredenheidsonderzoek. We vinden het belangrijk dat medewerkers zich thuis voelen bij CNB.

Organisatie & Medewerkers

CNB is een mensenbedrijf. Het zijn onze 114 medewerkers die onze klanten een tevreden gevoel geven en dat is de optelsom van alle werkzaamheden die we verrichten voor de klant, van groot tot klein. Iedere medewerker, los van welke functie en taak, staat immers met beide benen midden in de dagelijkse

praktijk om een bijdrage te leveren aan een tevreden klant. We zijn ons bewust van het belang hiervan en daarom vinden we het noodzakelijk en passend om veel verantwoordelijkheid bij onze medewerkers zelf neer te leggen en duidelijk te zijn over wat we van iedereen verwachten op inhoud en gedrag. Daarnaast geven we via interne communicatie actief aandacht aan de kernwaarden van CNB die leidend zijn voor hoe we werken en samenwerken. In dit kader besteden we veel aandacht aan evalueren en ontwikkelen van het functioneren van individuele medewerkers en hebben bedrijfsbreed opleidingsmogelijkheden voor alle medewerkers continue onder onze aandacht.

CNB heeft per 31 mei 2024 114 medewerkers in dienst. Niet iedereen werkt een volledige werkweek en daarom is de personeelssterkte ten dienste van CNB omgerekend naar fte (fulltime-equivalent) 99,3.

Toekomst bloembollensector, onderzoek en ontwikkeling

De toekomst van de bloembollensector is ook bepalend voor de toekomst van CNB. Afgelopen jaar heeft CNB zich daar extra voor ingezet, zowel in tijd als in geld. In dat kader is samen met de Brancheorganisaties KAVB en Anthos en met steun van Keukenhof een imago onderzoek uitgevoerd zodat we een goed beeld hebben van hoe de buitenwereld, consumenten en maatschappelijke stakeholders, naar onze producten en de sector kijken. Momenteel worden verdere plannen gemaakt om te blijven voldoen aan de verwachting die deze partijen hebben ten aanzien van verduurzaming. Zo wordt bijvoorbeeld via Fieldlabs en praktijkproeven door kwekers in samenwerking geëxperimenteerd met teeltmethoden en groene middelen die bijdragen aan duurzamer bollen telen. CNB steunt vele van deze initiatieven. Daarnaast blijft CNB investeren in onderzoek en ontwikkeling, zowel ten behoeve van haar eigen dienstverlening als voor de sector in de breedte. Dit doen we onder andere via financiering en deelname in PPS (publiek private samenwerking) projecten en overige trajecten ten aanzien van verduurzaming, digitalisering en certificering. Intern onderzoeken we of voor de bestrijding van galmijt, een grote bedreiging voor de tulpenteelt en handel, een door ons te faciliteren CATT behandeling effectief is. Als we deze inspanningen vertalen naar geld en dit optellen bij directe geldelijke bijdragen, dan komt dit uit

op circa € 107.000. Ook in de toekomst blijft CNB geld en persoonlijke energie steken in projecten die nodig zijn om de toekomst van onze sector in Nederland te continueren.

Gebeurtenissen na balansdatum

Er zijn geen noemenswaardige gebeurtenissen na balansdatum.

Vooruitzichten 2024-2025

Te warm, te koud, te nat, te droog, goede oogsten, mindere oogsten, export die goed loopt, export die stroef gaat; het typeert onze sector en de marktplaats waarop CNB haar plek heeft. Ondernemers in de bloembollensector zijn wel bekend met en gewend aan deze dynamiek in de sector. Ze zijn ook bereid deze risico's te nemen, te overwinnen en vervolgens met frisse moed door te gaan. Ons vooruitzicht begint met een blik verder naar buiten. We zien de opvattingen in de maatschappij kantelen en onze sector wordt, intensiever dan ooit, beoordeeld op het effect van ons handelen op mens en milieu. Er zijn inmiddels rechtszaken aangespannen door omwonenden, die zich richten op het gebruik van toegestane gewasbeschermingsmiddelen in de buurt van hun woning en ook aan de onduidelijkheid over de gezondheidsrisico's wordt een groter belang toegekend in diverse media. Daarnaast is er de Kaderrichtlijn Water die veel druk zet op hoe we kunnen telen om in 2027 aan deze richtlijn te voldoen. De bloembollensector neemt hierin haar verantwoordelijkheid en gaat voor een duurzame teelt.

De Europese natuurherstelwet is recent aangenomen, weliswaar in een afgezwakte vorm, en ook de gevolgen van de Corporate Sustainability Reporting Directive (CSRD) worden steeds duidelijker en langzaam merkbaar. Dit alles bij elkaar raakt de open teelten in Nederland en vraagt om ambitie, actie én innovatief ondernemerschap. De bloembollensector kan de regie houden als zij duidelijk haar ambitie uitspreekt, zegt waar we voor staan en dit met concrete en te realiseren doelen invulling geeft en dit vervolgens waarmaakt. En dat niet alleen, het kan alleen door transparant te zijn over de resultaten van de ambities en samen met belanghebbenden de dialoog aan te gaan.

CNB neemt hier als coöperatie haar verantwoordelijkheid en blijft binnen haar mogelijkheden hieraan bijdragen. Deze noodzaak is voor CNB mede aanleiding om het restitutiebeleid enigszins te matigen, zodat coöperatieve middelen beschikbaar blijven om bij te dragen aan de Toekomst van de Bloembollensector.

Verwachting CNB in omzet, inkomsten en resultaat

Naast het hierboven geschetste lange termijn beeld van een toekomst met grote uitdagingen en onzekerheden, zijn we positief gestemd over de bemiddelingsomzet voor 2024-2025. De mindere oogst 2023 leidde tot minder plantgoed en dat heeft ook effect op de oogstpotentie voor 2024. Inmiddels is duidelijk dat de oogst 2024 van de voorjaarbloeiers flink minder is dan verwacht. Dat heeft tot gevolg dat kopers orders slechts gedeeltelijk kunnen invullen. De vraag naar met name tulpen is echter onverminderd groot wat heeft geleid tot een historisch hoog prijsniveau in de daghandel en tot de verwachting dat de tulpenomzet minimaal op het niveau van 2023 zal uitkomen. Ook voor lelies waren de plantomstandigheden tot nu toe niet ideaal. Op basis van de geschreven omzet lelies, grotendeels gebaseerd op wat er daadwerkelijk is geplant, zijn we ook voorzichtig positief over de bemiddelingsomzet lelies voor het oogstjaar 2024.

Bollen die niet geoogst worden, hoeven ook niet te worden bewaard. We voorzien daarom bij Koelen & prepareren een mindere bezetting van de cellen in 2024-2025. We voorzien ook dat het tijdelijk invullen van leegstand met andere omzet niet gemakkelijk zal zijn. Ook bij andere producten, zoals hardfruit en groenten, wordt een mindere oogst verwacht en dat betekent ook een lagere vraag naar celruimte. Voor 2024-2025 zijn de tarieven voor Koelen & prepareren, na de verhoging in 2023-2024, beperkt verhoogd.

Risico's & risicomanagement

We onderkennen dat het wereldbeeld en specifiek de bloembollensector vol dynamiek en onzekerheden is, ook komend jaar. Mindere oogst leidt tot minder omzet en marge, voor de kwekerij en de kopers. We schatten echter de debiteurenrisico's voor komend jaar, die vooral samenhangen met kopers, vooralsnog

in als gemiddeld. Dit baseren we op de uitkomsten van uitgevoerde kredietwaardigheidsanalyses van kopers en de ervaringen over de afgelopen twee boekjaren en de verwachtingen ten aanzien van de financierbaarheid van ondernemingen. Voor de langere termijn voorzien we wel een toename van dit risico als vervolg of de financiële effecten die voortvloeien uit de huidige marktverwachting. Dit betekent ook dat we voor komend jaar onze bestaande maatregelen intensief voortzetten en we verwachten dat we risico's binnen de huidige financiële kaders goed kunnen beheersen en opvangen.

Aansprakelijkstellingen en claims

Per 31 mei 2020 is er een civiele procedure aanhangig gemaakt waar CNB aansprakelijk is gesteld door een partij voor schade wegens een beweerdelijk onzorgvuldige bemiddelingstransactie van bloembollenlicenties. Hierbij is een bedrag van € 1,2 mln. als schade gevorderd. De rechtbank Den Haag heeft op 19 januari 2022 vonnis gewezen en alle vorderingen van eiser afgewezen. Eiser heeft vervolgens hoger beroep aangetekend en het Gerechtshof heeft op 4 april 2024 het vonnis van de rechtbank van 19 januari 2022 bekrachtigd. De eiser heeft op 2 juli 2024 een cassatieprocedure ingesteld bij de Hoge Raad tegen de uitspraak van het Gerechtshof. Op basis van de door het management en haar juridisch adviseurs ingeschatte succeschansen en financiële gevolgen is geen voorziening getroffen voor deze claim.

Investeringen

Voor het jaar 2024-2025 is een investeringsvolume begroot van € 2,5 mln.. Dit omvat voor € 1,5 mln. herhuisvesting van de kantoren, kantine en handelscentrum in Bovenkarspel, vervolg investeringen in Business Central (ERP systeem) upgrade € 0,5 mln.. Daarnaast is een investering gepland van € 0,9 mln. voor verduurzaming en vervanging van installaties in het beleggingspand de Bolster te Lisse. Deze investering is noodzakelijk om de huurinkomsten te continueren en de upgrade naar energielabel A++ draagt ook positief bij aan de waarde van het beleggingspand en onze uitgangspunten op gebied van duurzaamheid. De investeringen kunnen worden gefinancierd uit de beschikbare eigen middelen.

Toekomst CNB en strategie

CNB is nauw verbonden met de sector waarbinnen zij opereert en in grote mate afhankelijk van de richting waar de bedrijfstak zich naartoe beweegt. We zijn overtuigd van onze meerwaarde voor de sector en onze rol op de marktplaats, iets waar we nu elke dag mee bezig zijn en wat leidt tot de resultaten verwoord in dit jaarverslag. Belangrijke ontwikkelingen zoals schaalvergroting, samenwerking, verduurzaming en digitalisering zien we als thema's waar we bij CNB op inspelen om die meerwaarde ook naar de toekomst toe te leveren en relevant te blijven voor onze leden. Dat vraagt om een brede betrokkenheid van klanten én medewerkers van CNB zodat ontwikkelingen worden vertaald naar gemeenschappelijke uitdagingen. We geloven erin dat aanpassingen in onze dienstverlening alleen succesvol kunnen zijn als we de praktijk van vandaag met de toekomst verbinden. In die toekomst zien we dat er ook bij schaalvergroting en in samenwerkingsverbanden behoefte blijft aan bemiddeling tussen partijen en dat CNB daarin van toegevoegde waarde is. Gegeven de uitdagingen van de sector ten aanzien van duurzaamheid en de hiermee samenhangende teelt- en afzetrisico's, zien we voor CNB ook een rol om klanten meer te ondersteunen bij het beheersen van deze risico's. Dat vergt enerzijds blijven excelleren in het bemiddelen zoals dat we dat nu ook al doen, afgestemd op productgroepen, anderzijds doordat we (nieuwe) competenties ontwikkelen die nodig zijn om meer geregisseerde productstromen in en door de keten als bemiddelaar goed te kunnen faciliteren.

Digitalisering van ondersteunende processen blijven wij als noodzakelijke randvoorwaarde zien voor de toekomst van de sector. Dit doen we enerzijds vanuit de drive om administratieve processen waarin we samenwerken met klanten efficiënter te maken. Anderzijds onderkennen we de noodzaak tot transparantie en het rapporteren over duurzaamheid. Certificering is daartoe een middel en de vraag of dit moet ligt inmiddels al een tijdje positief beantwoord achter ons. CNB richt zich op hoe we dit voor alle ketenspelers kunnen organiseren en ondersteunen, samen met Anthos en KAVB en de externe partijen die certificering als dienst leveren.

Via het ontwikkelen van digitaal berichtenverkeer en ons klantportaal “Mijn CNB” en het bijdragen in tijd en geld aan het ontwikkelen van sectorbrede digitalisering en standaardisering dragen we bij aan versnelling van de noodzakelijke digitalisering in de sector.

Onze dienst Koelen en prepareren wil de beste bewaarder van bloembollen zijn. We blijven investeren in optimale bewaarfaciliteiten en in het ontwikkelen van betere bewaarmethoden. Het behoeft geen betoog dat de bestrijding van tulpengalmijt hierbij boven aan de agenda staat. Daarnaast willen we onze milieu-impact verkleinen en een bijdrage leveren aan de energietransitie waarbij we minder energie willen verbruiken, van het gas af willen gaan en restwarmte van koelinstallaties niet meer verloren willen laten gaan.

Naast de inzet voor de bedrijfsactiviteiten, die direct gekoppeld zijn aan onze dienstverlening, blijven we ons ook inzetten voor activiteiten die bijdragen aan de toekomst van de sector. De noodzaak daartoe is het afgelopen jaar wederom bevestigd. Onze focus ligt daarbij met name op het ondersteunen van sectorpartijen in het nemen van de regie en bij de noodzakelijke verduurzamingstrajecten. Dat past bij onze verbondenheid met onze leden en de sector. Een belangrijk onderdeel hiervan betreft het in tijd en geld blijven leveren van bijdragen aan onderzoeksprojecten in de sector en ook het ter beschikking stellen van middelen voor de initiatieven en projecten die vanuit de brancheorganisaties Anthos en KAVB worden geïnitieerd om de toekomst van de bloembollensector, en dus ook die van CNB, veilig te stellen.

Continuïteit van de bedrijfsactiviteiten

De maatschappelijke ontwikkelingen, de lastige teeltomstandigheden en het hogere kostenniveau leiden tot onzekerheid en risico's bij klanten en kunnen van invloed zijn op toekomstige handels- en betalingsstromen. Dit kan uiteindelijk ook effect hebben op de resultaten van CNB. Het boekjaar 2024-2025 start met een gezonde balans en lage debiteurenposities. Op basis van de informatie over en analyse van de kredietwaardigheid van kopers verwachten we ook voor 2024-2025 een aanvaardbaar debiteurenrisico. De omzetverwachtingen voor 2024-2025 voor de activiteiten Bemiddeling en Koelen en prepareren zijn, zoals al beschreven, minder optimistisch. Bij een eventuele tegenvallende bemiddelingsomzet zullen ook de loonkosten in verhouding lager uitvallen, waardoor het effect op het resultaat wordt gedempt en ook de energiekosten bij koelen en prepareren zullen bij een mindere bezetting lager zijn.

Ten aanzien van debiteurenrisico kan CNB in bijzonder extreme situaties gebruik maken van de reglementaire omslagregeling waarbij onbetaalde vorderingen van handelstransacties van debiteuren (gedeeltelijk) worden omgeslagen over haar crediteuren waarmee dit risico voor CNB wordt beperkt ten bate van haar eigen continuïteit. CNB is dag in dag uit bezig om de toepassing van de omslagregeling te voorkomen en is daar tot nu toe altijd in geslaagd. Op basis van de huidige financiële positie en verwachtingen voor 2024-2025 verwachten we dat continuïteit van de bedrijfsactiviteiten is gewaarborgd en dat CNB aan haar verplichtingen kan blijven voldoen.

Lisse, 26 september 2024
Het bestuur

Leo van Leeuwen

Jaarrekening 2023-2024

Geconsolideerde balans

Per 31 mei 2024, na verwerking voorstel resultaatbestemming (Bedragen in €)

Activa	31-5-2024	31-5-2023
Vaste activa		
Immateriële vaste activa (1)		
Software	482.290	757.455
In uitvoering	1.007.037	56.245
	1.489.327	813.700
Materiële vaste activa (2)		
Terreinen en terreinvoorzieningen	3.039.643	3.041.305
Gebouwen en installaties	23.796.182	23.227.644
Inventarissen, hardware en auto's	1.223.293	966.381
Vastgoedbeleggingen	3.379.670	3.428.155
Vaste bedrijfsmiddelen in uitvoering	2.008.080	553.699
	33.446.868	31.217.184
Financiële vaste activa (3)		
Overige vorderingen	30.000	60.000
Vlottende activa (4)		
Vorraden		
	69.602	74.361
Vorderingen		
Handelsdebiteuren	14.897.389	15.653.188
Belastingen en premies sociale verzekeringen	149.387	225.430
Overige vorderingen en overlopende activa	713.517	260.980
	15.760.293	16.139.598
Liquide middelen		
	5.584.282	6.870.716
Totaal vlottende activa		
	21.414.177	23.084.675
Totaal activa		
	56.380.372	55.175.559

Passiva	31-5-2024	31-5-2023
Groepsvermogen (5)		
	34.955.083	34.068.324
Voorzieningen (6)		
Latente belastingverplichtingen	1.176.828	1.097.501
Jubilea	113.859	98.500
	1.290.687	1.196.001
Langlopende schulden (7)		
	2.192.960	2.719.280
Kortlopende schulden (8)		
Schulden aan kredietinstellingen	526.320	526.320
Crediteuren	12.417.590	11.969.873
Belastingen en premies sociale verzekeringen	1.067.945	494.697
Restitutie provisie leden	807.310	1.154.260
Overige schulden en overlopende passiva	3.122.477	3.046.804
	17.941.642	17.191.954
Totaal passiva		
	56.380.372	55.175.559

Geconsolideerde winst- en verliesrekening

Over de periode 1 juni 2023 tot en met 31 mei 2024 (Bedragen in €)

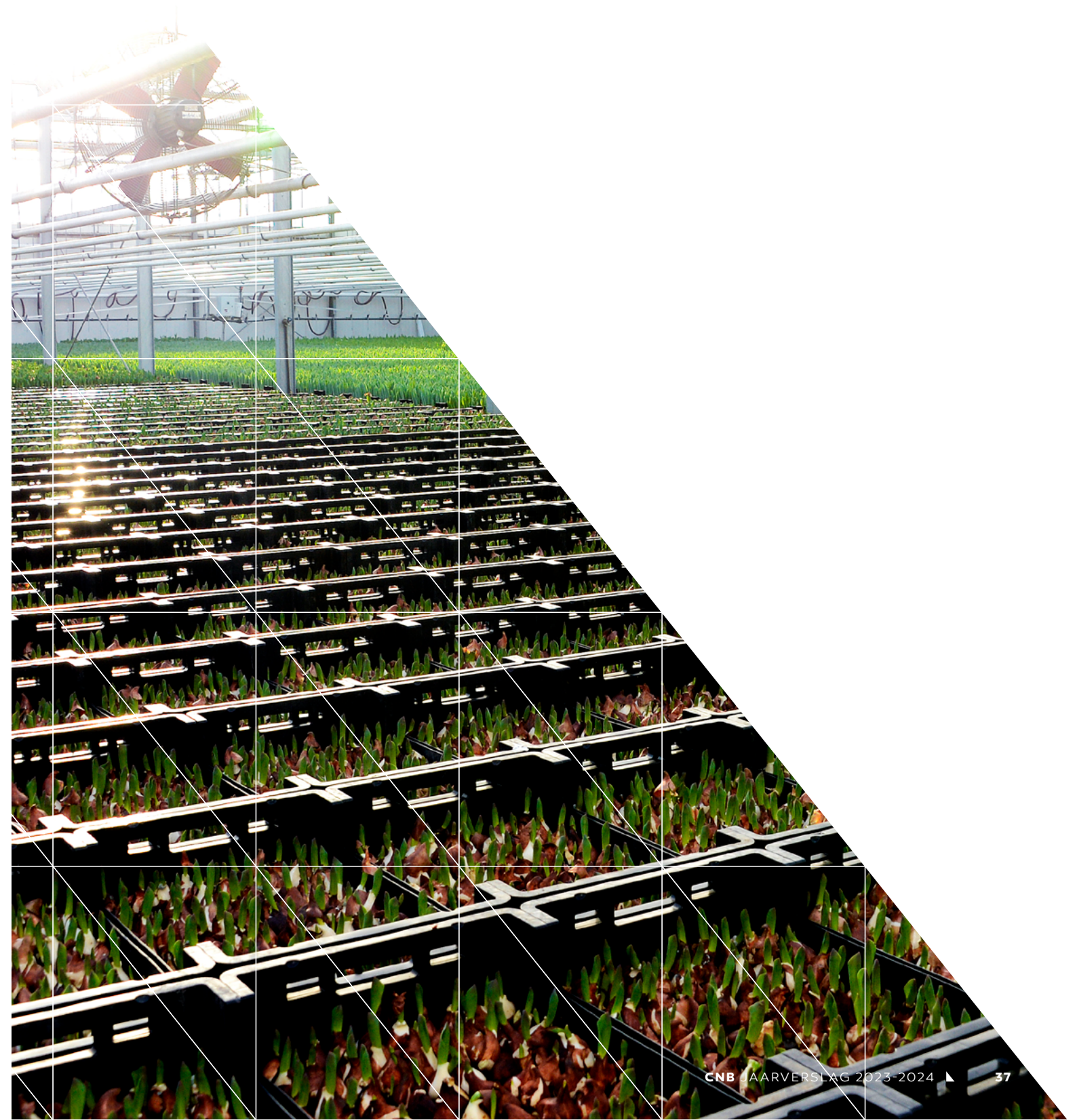
	2023-2024	2022-2023
Bedrijfsopbrengsten (9)		
Provisie bemiddeling en veiling	14.883.246	15.763.431
Opbrengsten koelen & prepareren	6.797.161	6.770.931
Verhuur roerend en onroerend goed	656.752	642.476
Overige baten	1.309.729	1.475.499
Som der bedrijfsopbrengsten	23.646.888	24.652.337
Bedrijfslasten (10)		
Salarissen	11.414.899	11.892.537
Sociale lasten	1.072.260	991.733
Pensioenlasten	619.637	601.053
Afschrijvingen immateriële en materiële vaste activa	2.155.353	2.225.702
Overige bedrijfskosten	6.617.176	6.086.991
Overige waardeveranderingen van vaste activa	0	32.645
Som der bedrijfslasten	21.879.325	21.830.661
Bedrijfsresultaat	1.767.563	2.821.676
Financiële baten en lasten		
Rentebaten	447.123	221.282
Rentelasten	38.182	51.449
	408.941	169.833
Resultaat voor belastingen	2.176.504	2.991.509
Vennootschapsbelasting (11)	481.793	642.163
Resultaat na belastingen	1.694.711	2.349.346

Geconsolideerde kasstroomoverzicht

Over 2023-2024 (bedragen x € 1.000)

	2023-2024	2022-2023
Kasstroom uit operationele activiteiten		
Bedrijfsresultaat	1.768	2.822
Aanpassingen voor:		
Afschrijvingen en overige waardeveranderingen van vaste activa	2.149	2.118
Mutatie voorzieningen	95	-465
	4.012	4.475
Mutatie in werkkapitaal		
Mutatie vorderingen	379	-1.151
Mutatie voorraden	5	-10
Mutatie schulden (excl. bankkrediet)	1360	-698
	1.744	-1.859
Ontvangen rente	447	221
Betaalde rente	-38	-51
Betaalde winstbelasting	-759	-440
Betaalde ledenrestitutie	-1.154	-1.006
	-1.504	-1.276
Kasstroom uit investeringsactiviteiten		
Netto-investeringen in immateriële en materiële vaste activa	-5.043	-2.723
Kasstroom uit financieringsactiviteiten		
Aflossing langlopende schulden	-526	-526
Afname/toename financiële vaste activa	30	30
	-496	-496
Mutatie liquide middelen	-1.287	-1.879

Toelichtingen

Algemeen

Toegepaste standaarden

De jaarrekening is opgesteld volgens de wettelijke bepalingen van Titel 9 Boek 2 BW en de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving. Voor de presentatie van de winst-en-verliesrekening is, omwille van het inzicht in het bijzondere karakter van de activiteiten, een nadere detaillering toegepast ten opzichte van de voorgeschreven modellen in het besluit modellen jaarrekening. Het gehanteerde model is uitgebreider dan het voorgeschreven model.

Doelstelling en kernactiviteiten

Coöperatieve Koninklijke Nederlandse Bloembollencentrale (U.A.), hierna te noemen CNB, is een coöperatie met een uitgesloten aansprakelijkheid voor haar leden. Onze kernactiviteit is de bemiddeling tussen verkopers en kopers van bloembollen, knollen en vaste planten. Tevens bieden wij een breed pakket met aanvullende diensten waaronder het koelen en prepareren van bloembollen en het organiseren van groene- en materialenveilingen. Leden van de coöperatie kunnen natuurlijke personen en rechtspersonen zijn, die één of meer bedrijven uitoefenen, waarin bloembollen worden geteeld of verhandeld. CNB is statutair gevestigd te Lisse met het kantooradres Heereweg 347, 2161 CA Lisse, Nederland en is ingeschreven bij de Kamer van Koophandel onder nummer 28030197.

Gebruik van schattingen

Bij het opstellen van de jaarrekening dient de leiding van de coöperatie overeenkomstig algemeen aanvaarde grondslagen voor de financiële verslaggeving bepaalde schattingen en veronderstellingen te doen die medebepalend zijn voor de in de jaarrekening opgenomen bedragen. De feitelijke resultaten kunnen van deze schattingen afwijken. De schattingen en onderliggende veronderstellingen worden voortdurend beoordeeld. Herzieningen van schattingen worden opgenomen in de periode waarin de schatting wordt herzien en in toekomstige perioden waarvoor de herziening gevolgen heeft.

Grondslagen voor continuïteit

Leveringen voor het seizoen 2023-2024 en de hiermee samenhangende betalingen zijn goed verlopen. De maatschappelijke ontwikkelingen, de lastige teeltomstandigheden, en het hogere kostenniveau leiden tot onzekerheid en risico’s bij klanten en kunnen van invloed zijn op toekomstige handels- en betalingsstromen. Op basis van de ontwikkeling van de voorverkopen zijn de verwachtingen voor volgende boekjaar positief. Daarnaast verwachten we op basis van de informatie over en analyse van de kredietwaardigheid van kopers voor 2024-2025 een aanvaardbaar debiteurenrisico. Het past bij de coöperatieve functie van CNB om eventuele financiële gevolgen van genoemde crisissituaties op te vangen en als buffer op te treden voor verkopende én kopende leden, teneinde hiermee een positief effect op de financiering van individuele leden te creëren. Financiële zekerheid geboden door CNB heeft daarmee een positief effect op de bedrijfsvoering van individuele kwekers en creëert rust in de sector. De waarborging van de continuïteit van CNB op korte en langere termijn dient hierbij echter verzekerd te zijn. Door het streven naar minimaal 40% solvabiliteit en het in stand houden van een gezond werkkapitaal, blijft sprake van een gezonde financiële buffer. Deze buffers zijn afgelopen boekjaar verder versterkt. Op basis van de huidige financiële positie en verwachtingen voor 2024-2025 verwacht het management dat CNB aan haar verplichtingen kan blijven voldoen. Daarnaast kan CNB in bijzonder extreme situaties gebruik maken van reglementaire omslagregeling waarbij onbetaalde vorderingen van handelstransacties van debiteuren (gedeeltelijk) omslaan over haar crediteuren en hiermee de schuldenlast en risico’s voor CNB te beperken in het kader van haar eigen continuïteit. Derhalve zijn de gehanteerde grondslagen voor waardering en resultaatbepaling gebaseerd op de continuïteitsveronderstelling.

Grondslagen van consolidatie

In de geconsolideerde jaarrekening 2023-2024 zijn CNB en haar groepsmaatschappijen opgenomen waarmee CNB een organisatorische en economische eenheid vormt (tezamen ‘de groep’ genoemd). De groepsmaatschappijen zijn volgens de grondslagen van waardering en resultaatbepaling van CNB in de geconsolideerde jaarrekening verwerkt. De posten in de geconsolideerde jaarrekening worden volgens uniforme grondslagen van waardering en resultaatbepaling vastgesteld. Resultaten uit transacties met en tussen groepsmaatschappijen worden volledig geëlimineerd.

In de organisatiestructuur heeft CNB ervoor gekozen de activiteiten die direct dienstbaar zijn aan zijn kernactiviteiten onder te brengen in de coöperatie. De niet direct aan het bemiddelingsbedrijf dienstbare activiteiten zijn ondergebracht in deelnemingen. In de geconsolideerde jaarrekening zijn volgens de methode van integrale consolidatie de financiële gegevens opgenomen van de Coöperatieve Koninklijke Nederlandse Bloembollencentrale (u.a.) en haar kapitaalbelangen:

• CNB Holding B.V.	kvk 28054866	Lisse	100%
• CNB Makelaardij B.V.	kvk 28044248	Lisse	100%
• Mendelstaete B.V.	kvk 28054867	Lisse	100%
• CNB Mercurius B.V.	kvk 28083901	Lisse	100%
• BVS B.V.	kvk 70725462	Lisse	100%*

(*) BVS BV is 100% economisch eigendom van CNB U.A..
De zeggenschap over deze BV is via certificering van de aandelen BVS voor 80% overdragen aan de Stichting Administratie Kantoor BVS.

Grondslagen voor waardering van activa en passiva, resultaatbepaling en kasstromen

Algemeen

De grondslagen voor waardering van activa en passiva en resultaatbepaling zijn gebaseerd op historische kosten. De activa en passiva zijn opgenomen tegen geamortiseerde kostprijs, tenzij anders vermeld. Een actief wordt in de balans opgenomen wanneer het waarschijnlijk is dat de toekomstige economische voordelen naar de coöperatie zullen toevloeien en de waarde daarvan betrouwbaar kan worden vastgesteld. Een verplichting wordt in de balans opgenomen wanneer

het waarschijnlijk is dat de afwikkeling daarvan gepaard zal gaan met uitstroom van middelen en de omvang van het bedrag daarvan betrouwbaar kan worden vastgesteld.

Financiële instrumenten

Onder financiële instrumenten worden verstaan de primaire financiële instrumenten, zoals vorderingen en schulden. Voor de grondslagen van primaire financiële instrumenten wordt verwezen naar de behandeling per balanspost. Een financieel instrument wordt niet langer in de balans opgenomen indien een transactie ertoe leidt, dat alle, rechten op economische voordelen en alle, of nagenoeg alle, risico’s met betrekking tot de positie aan een derde zijn overgedragen.

Immateriële vaste activa

De immateriële vaste activa worden gewaardeerd tegen de verkrijgingsprijs of vervaardigingsprijs verminderd met de cumulatieve afschrijvingen dan wel de lagere realiseerbare waarde. Het afschrijven van de immateriële vaste activa geschiedt stelselmatig op basis van de geschatte economische levensduur. De kosten van ontwikkeling van software worden geactiveerd indien voldaan is aan de daaraan gestelde voorwaarden ter zake van de technische, commerciële en financiële haalbaarheid. De uitgave aan ontwikkeling worden ook lineair afgeschreven op basis van hun geschatte en economische levensduur. De kosten bedragen € 842.146 en worden in 5 jaar afgeschreven vanaf het moment van ingebruikname. Voor de geactiveerde en nog af te schrijven uitgaven wordt een wettelijke reserve aangehouden.

Materiële vaste activa

Materiële vaste activa in eigen gebruik

De materiële vaste activa worden gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs of vervaardigingsprijs, verminderd met een lineaire afschrijving gebaseerd op de verwachte economische levensduur en de verwachte restwaarde, of tegen lagere realiseerbare waarde. Indien de verwachting omtrent de afschrijvingsmethode, gebruiksduur en/of restwaarde in de loop van de tijd wijzigingen ondergaat, worden zij als een schattingswijziging verantwoord.

In de kostprijs worden de kosten van groot onderhoud opgenomen, zodra deze kosten zich voordoen en aan de activeringscriteria is voldaan. De boekwaarde van de te vervangen bestanddelen wordt dan als gedesinvesteerd beschouwd en ineens ten laste van de winst- en verliesrekening gebracht. Alle overige onderhoudskosten worden direct in de winst- en verliesrekening verwerkt. Indien een materieel vast actief buiten gebruik wordt gesteld, worden bijzondere waardevermindervingsverliezen in aanmerking genomen. Een materieel vast actief wordt niet langer in de balans opgenomen na vervreemding of wanneer geen toekomstige prestatie-eenheden van het gebruik of de vervreemding worden verwacht. De bate of last die voortvloeit uit de desinvestering wordt in de winst- en verliesrekening verwerkt.

Vastgoedbeleggingen

Vastgoedbeleggingen zijn onroerende zaken die worden aangehouden om huuropbrengsten en/of waardestijging te realiseren en zijn niet dienstbaar aan de primaire processen van CNB en dienen niet voor eigen gebruik. Vastgoedbeleggingen worden afzonderlijk in de balans gerubriceerd onder de materiële vaste activa. De eerste waardering van een vastgoedbelegging geschiedt tegen de verkrijgingprijs, inclusief de transactiekosten. Na de eerste verwerking worden de vastgoedbeleggingen gewaardeerd tegen de historische kostprijs verminderd met cumulatieve lineaire afschrijvingen en cumulatieve bijzondere waardeverminderingen (die worden verantwoord indien sprake is van een realiseerbare waarde lager dan de historische kostprijs, verminderd met cumulatieve afschrijvingen) over de levensduur rekening houdend met een restwaarde.

Financiële vaste activa

De deelnemingen waarin invloed van betekenis wordt uitgeoefend op het zakelijke en financiële beleid worden gewaardeerd tegen nettovermogenswaarde. De overige vorderingen zijn gewaardeerd tegen nominale waarde, verminderd met een eventuele voorziening voor oninbaarheid.

Financiële activa en financiële verplichtingen

Bij de eerste verwerking van financiële activa en opname van financiële verplichtingen worden deze opgenomen tegen reële waarde vermeerderd dan wel verminderd met de direct daaraan toe te rekenen transactiekosten en vervolgens gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs.

Op basis van de classificatie van RJ 290 zijn bij de groep de volgende categorieën financiële activa en financiële verplichtingen te onderkennen:

- verstrekte leningen en overige vorderingen;
- overige financiële verplichtingen.

Salderen

Een actief en een post van het vreemd vermogen worden gesaldeerd in de jaarrekening opgenomen uitsluitend indien en voor zover:

- een deugdelijk juridisch instrument beschikbaar is om het actief en de post van het vreemd vermogen gesaldeerd en simultaan af te wikkelen; en
- het stellige voornemen bestaat om het saldo als zodanig of beide posten simultaan af te wikkelen.

Vorderingen en schulden uit hoofde van bemiddelingstransacties worden, indien sprake is van een Driepartijen-overeenkomst met inachtneming van de Omslagregeling conform artikel 16 van het CNB-reglement, bruto gepresenteerd.

Voorraden

De voorraden zijn gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs dan wel lagere marktwaarde.

Vorderingen

De vlottende vorderingen worden gewaardeerd bij eerste verwerking opgenomen tegen reële waarde plus transactiekosten en vervolgens gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs rekening houdend met een voorziening voor mogelijke oninbaarheid hetgeen vergelijkbaar is met de nominale waarde. De overige vorderingen hebben een looptijd van ten hoogste een jaar.

Liquide middelen

Onder liquide middelen worden verstaan kasmiddelen, de tegoeden op bankrekeningen en wissels en cheques. Deposito's worden onder liquide middelen opgenomen indien zij in feite (zij het eventueel met opoffering van rentebaten) ter onmiddellijke beschikking staan liquide middelen die langer dan twaalf maanden niet ter beschikking staan van de coöperatie worden als financiële vaste activa gerubriceerd.

Voorzieningen

Een voorziening wordt gevormd indien de groep op balansdatum een in rechte afdwingbare of feitelijke verplichting heeft waarvan het waarschijnlijk is dat voor de afwikkeling een uitstroom van middelen noodzakelijk is en waarvan de omvang betrouwbaar is te schatten. De omvang van de voorziening wordt bepaald door de beste schatting van de bedragen die noodzakelijk zijn om de desbetreffende verplichtingen en verliezen per balansdatum af te wikkelen. Tenzij anders vermeld, worden voorzieningen gewaardeerd tegen nominale waarde.

Latente belastingen

Voor de waardering en verwerking van latente belastingvoorzieningen wordt verwezen naar de afzonderlijke paragraaf 'Belastingen'.

Jubilea

De jubileumvoorziening is gevormd ten behoeve van toekomstige jubileumuitkeringen en is actuariel berekend. Hierbij is rekening gehouden met de sterftetafel AG2022, toekomstig personeelsverloop en salarisstijgingen. De voorziening is contant gemaakt tegen een nominale rekenrente.

Langlopende schulden

Bij de eerste opname van langlopende schulden worden deze opgenomen tegen reële waarde. In geval dat de vervolgwaaardering niet tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst- en verliesrekening plaatsvindt, wordt bij de eerste waardering de reële waarde verminderd met de direct daaraan toe te rekenen transactiekosten.

De langlopende schulden worden na de eerste waardering gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs volgens de effectieve-rentemethode. Winst

of verlies worden in de winst-en-verliesrekening opgenomen zodra de verplichtingen niet langer op de balans worden opgenomen, alsmede via het amortisatieproces.

Kortlopende schulden

Bij de eerste opname van kortlopende schulden worden die opgenomen tegen reële waarde verminderd met de direct daaraan toe te rekenen transactiekosten. De kortlopende schulden worden na de eerste waardering gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs volgens de effectieve rentemethode. Bij kortlopende schulden is dit meestal de nominale waarde.

Verstrekte leningen en overige vorderingen en overige financiële verplichtingen

Verstrekte leningen en overige vorderingen worden na de eerste verwerking gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs. Baten en lasten worden in de winst-en-verliesrekening verwerkt zodra de activa aan een derde worden overgedragen of een bijzondere waardevermindering ondergaan, alsmede via het amortisatieproces.

De overige financiële verplichtingen worden na de eerste verwerking gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs. Baten en lasten worden in de winst- en verliesrekening verwerkt zodra de verplichtingen niet langer op de balans worden opgenomen, alsmede via het amortisatieproces.

Belastingen

Voor alle belastbare tijdelijke verschillen wordt een latente belastingverplichting opgenomen. Voor alle verrekenbare tijdelijke verschillen en voor beschikbare voorwaartse verliescompensatie wordt een latente belastingvordering opgenomen voor zover het waarschijnlijk is dat er fiscale winst beschikbaar zal zijn voor verrekening.

De waardering van latente belastingverplichtingen en -vorderingen wordt gebaseerd op de fiscale gevolgen van de door de groep, per balansdatum, voorgenomen wijze van realisatie of afwikkeling van activa, voorzieningen, schulden of overlopende passiva. De latente belastingverplichtingen en vorderingen worden gewaardeerd tegen nominale waarde.

De (niet-)latente belastingvorderingen en -verplichtingen worden gesaldeerd indien is voldaan aan de algemene voorwaarden voor saldering.

De belastingen worden berekend op basis van het verantwoorde resultaat, rekening houdend met fiscaal vrijgestelde posten en geheel of gedeeltelijk niet-aftrekbare kosten.

Bedrijfsopbrengsten

Algemeen
Baten (‘winsten’), niet zijnde handelsomzet, worden verantwoord voor zover zij op de balansdatum zijn gerealiseerd en omvatten de aan het verslagjaar toe te rekenen opbrengsten. Provisie met het karakter van commissie, op basis van een vast percentage van de handelsomzet, wordt verantwoord als baten. Handelsomzet wordt netto gepresenteerd, aangezien CNB als agent kwalificeert in bemiddelingsovereenkomsten.

Opbrengsten worden verwerkt per afzonderlijke prestatieverplichting. De aard van de belangrijke prestatieverplichtingen en de methode van toerekening van opbrengsten aan verslagperioden waaronder de wijze van vastlegging van de mate van voltooiing van opdrachten tot dienstverlening is hieronder beschreven.

Provisie Bemiddeling en veiling etc.

De in- en verkoopprovisie wordt als bate verantwoord in het verslagjaar waarin de daarmee samenhangende levering (verantwoord als handelsomzet) plaatsvindt. Het hieraan gerelateerde te betalen loon aan vertegenwoordigers wordt ten laste van hetzelfde verslagjaar gebracht, op basis van betaaldatum.

Andere diensten

Indien het resultaat van een transactie aangaande het verlenen van een dienst betrouwbaar kan worden geschat en ontvangst van de opbrengst waarschijnlijk is, wordt de opbrengst met betrekking tot die dienst verwerkt naar rato van de verrichte prestaties. De mate waarin de diensten zijn verricht, wordt gebaseerd op de tot balansdatum in het kader van de dienstverlening gemaakte kosten in verhouding tot de geschatte kosten van de totaal te

verrichten dienstverlening.

Bedrijfslasten

Algemeen
De lasten worden bepaald met inachtneming van de hiervoor reeds vermelde grondslagen voor waardering en toegerekend aan het verslagjaar waarop zij betrekking hebben. (Voorzienbare) verplichtingen en mogelijke verliezen die hun oorsprong vinden voor het einde van het boekjaar worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden en overigens wordt voldaan aan de voorwaarden voor het opnemen van voorzieningen.

Afschrijvingen

De afschrijvingen geschieden tijdsevenredig op basis van de verwachte economische levensduur. Op aanschaffen in het verslagjaar zelf wordt tijdsevenredig afgeschreven.

Rente

Renteopbrengsten worden tijdsevenredig in de winst- en verliesrekening verwerkt rekening houdend met de effectieve rentevoet van de desbetreffende actiefpost, indien hun bedrag bepaalbaar is en hun ontvangst waarschijnlijk.

Rentekosten worden toegerekend aan de opeenvolgende verslagperioden naar rato van de resterende hoofdsom. Periodieke rentelasten en soortgelijke lasten komen ten laste van het jaar waarover zij verschuldigd worden.

Pensioenlasten

De pensioenregeling is een beschikbare premieregeling (01-01-2016), waarbij de pensioengrondslag is gebaseerd op het vaste bruto jaarsalaris.

De indexatie van via middelloonregeling opgebouwde pensioenen is voorwaardelijk en afhankelijk van de cumulatief gerealiseerde over rente op de door de pensioenverzekeraar belegde koopsommen. De aan de pensioenverzekeraar te betalen premie wordt als last in de winst- en verliesrekening verantwoord. De te betalen premie dan wel de vooruitbetaalde premie per jaareinde werd als

overlopende passiva respectievelijk overlopende activa verantwoord en wordt nu maandelijks afgewikkeld.

Niet langer in de balans opnemen van financiële activa en verplichtingen

Een financieel instrument wordt niet langer in de balans opgenomen indien een transactie ertoe leidt dat alle, of nagenoeg alle, rechten op economische voordelen en alle, of nagenoeg alle, risico’s met betrekking tot de positie aan een derde zijn overgedragen.

Leasing

De groep beoordeelt bij het afsluiten van een overeenkomst of de overeenkomst een lease bevat. Een overeenkomst bevat een lease indien deze in ruil voor een vergoeding aan de wederpartij de zeggenschap gedurende de overeengekomen gebruiksperiode over het gebruik van een geïdentificeerd actief aan de groep verleent.

De groep als lessee

In geval van operationele leasing worden de leasebetalingen lineair over de leaseperiode ten laste van de winst- en verliesrekening gebracht.

Grondslagen voor het kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de indirecte methode. De geldmiddelen in het kasstroomoverzicht bestaan uit de in de geconsolideerde balans opgenomen liquide middelen. Transacties waarbij geen ruil van kasmiddelen plaatsvindt zijn niet in het kasstroomoverzicht opgenomen. De in het kasstroomoverzicht getoonde mutatie van de geldmiddelen kan als volgt worden toegelicht (x € 1.000):

	2023-2024	2022-2023
Liquide middelen		
eindsaldo boekjaar	5.584	6.871
Liquide middelen		
beginsaldo boekjaar	6.871	8.750
Mutatie liquide middelen	-1.287	-1.879

Toelichting op de geconsolideerde balans

(1) Immateriële vaste activa (x € 1.000)

	Software	Immateriële Vaste activa in uitvoering	Totaal
Aanschafwaarde t/m 31-05-2023	2.582	56	2.638
Cumulatieve afschrijvingen en waardeverminderingen	-1.825	0	-1.825
Boekwaarde per 01-06-2023	757	56	813
Ingebruikname	0	0	0
Investeringsen	53	951	1.004
Desinvesteringen	-6	0	-6
Afschrijvingen	-322	0	-322
Boekwaarde per 31-05-2024	482	1.007	1.489
Aanschafwaarde t/m 31-05-2024	2.369	1.007	3.373
Cumulatieve afschrijvingen en waardeverminderingen	-1.887	0	-1.887
Boekwaarde per 31-05-2024	482	1.007	1.489

De kolom 'Immateriële Vaste activa in uitvoering' heeft betrekking op het software project upgrade naar BC24.

(2) Materiële vaste activa (x € 1.000)

	Terreinen en terrein-voorzieningen	Bedrijfs-gebouwen en installaties	Inventarissen, hardware en auto's	Vastgoed-beleggingen	Vaste middelen in uitvoering	Totaal
Aanschafwaarde t/m 31-05-2023	3.443	46.334	4.329	4.696	554	59.356
Cum. afschrijvingen en waardeverminderingen	-402	-23.107	-3.362	-1.268	0	-28.139
Boekwaarde per 01-06-2023	3.041	23.227	967	3.428	554	31.217
Ingebruikname	0	554	0	0	-554	0
Investeringsen	1	1.550	488	21	2.008	4.068
Desinvestering	0	0	0	0	0	0
Afschrijvingen	-2	-1.530	-225	-81	0	-1.838
Herrubricering	0	-5	-7	12	0	0
Boekwaarde per 31-05-2024	3.040	23.796	1.223	3.380	2.008	33.447
Aanschafwaarde t/m 31-05-2024	3.444	48.327	4.529	4.731	2.008	63.039
Cum. afschrijvingen en waardeverminderingen	-404	-24.531	-3.306	-1.351	0	-29.592
Boekwaarde per 31-05-2024	3.040	23.796	1.223	3.380	2.008	33.447

De kolom 'Vaste middelen in uitvoering' bij materiële vaste activa betreft met name de investering: vervanging koelinstallatie hal 7 (Bovenkarspel).

Activa genoemd bij terreinen en terreinvoorzieningen, gebouwen en installaties dienen als zekerheid ten behoeve van een kredietfaciliteit bij een bank.

Vastgoedbeleggingen

De reële waarde van de vastgoedbeleggingen is in 2023 vastgesteld door een onafhankelijke en ter zake kundige taxateur conform International Valuation Standards (IVS). De totale getaxeerde waarde bedroeg € 4.830.000. De reële waarden van de vastgoedbeleggingen zijn bepaald met behulp van de contante waarde methode. Tevens heeft referentie plaatsgevonden aan de hand van recente transacties met gelijksoortige kenmerken en locaties als het vastgoed van de groep. De belangrijkste aannames van de waardebepaling van de vastgoedbeleggingen hebben betrekking op de looptijd van huurcontracten en verwachte leegstand, indexeringsvoet en disconteringsvoet. De reële waarde is per 31-5-2024 geactualiseerd als gevolg van toekomstige wijzigingen in de huurovereenkomsten en de verhoging van de overdrachtsbelasting.

In de winst- en verliesrekening zijn huurinkomsten opgenomen van € 656.752 (2022-2023 € 642.476). Er bestaan geen beperkingen met betrekking tot de aanwendbaarheid van vastgoedbeleggingen of de inbaarheid van de opbrengsten.

Verantwoording afschrijvingen

De gehanteerde afschrijvingspercentages luiden als volgt (% van de aanschafwaarde):

• Terreinen en terreinvoorzieningen	0 t/m 20%
• Gebouwen	3,33 t/m 20%
• Installaties	5 t/m 20%
• Inventarissen, hardware en auto's	10 t/m 33,33%
• Software	14 t/m 20%
• Vastgoedbeleggingen	3,33%
• Emballage	10%

Op vaste bedrijfsmiddelen in uitvoering wordt afgeschreven bij ingebruikname.

De oppervlakte van de terreinen bedraagt 1.515,3 aren (81 aren te Lisse, 1.365,7 aren te Bovenkarspel en 68,6 aren voor de beleggingsobjecten in Breda en Drachten en De Bolster in Lisse). De verzekerde waarde van de gebouwen, bedrijfsuitrusting en installaties bedraagt € 111,0 mln. voor gebouwen, bedrijfsuitrusting, bedrijfsschade en elektronica.

(3) Financiële vaste activa

Onder overige vorderingen is een verstrekte lening opgenomen aan een klant voor € 30.000, de rente op deze lening bedraagt 1,5%. De einddatum van deze lening is januari 2026.

(4) Vlottende activa

Vorraden

De waarde van de voorraad fust van het Koel- en preparatiebedrijf bedraagt € 69.602 (2022-2023 € 74.361).

Vorderingen

De handelsdebiteuren € 14.897.389 bestaan voor een bedrag van € 115.278 (2022-2023 € 236.344) uit vorderingen met een looptijd langer dan een jaar (betaaldatum 01-07-2025 en later). Alle andere vorderingen hebben een looptijd korter dan een jaar. In het saldo handelsdebiteuren betreft € 13.758.547 (2022-2023 € 14.304.531) vorderingen op leden. In dit totaal is een voorziening voor dubieuze debiteuren opgenomen ter hoogte van € 399.986 (2022-2023 € 394.000).

Daarnaast bestaan de kortlopende vorderingen uit belastingen en premies sociale verzekeringen ad € 149.387 en overige vorderingen overlopende activa ad € 713.517.

Liquide middelen

De liquide middelen staan ter vrije beschikking van de groep.

(5) Groepsvermogen

Eigen vermogen

Het eigen vermogen wordt in de toelichting op de enkelvoudige balans en winst- en verliesrekening nader toegelicht.

(6) Voorzieningen

Voorziening latente belastingen

De voorziening latente belastingen heeft betrekking op verschillen tussen commerciële en fiscale waardering van activa. De belastingvoorziening wordt gewaardeerd tegen een belastingtarief van 25,8%. De voorziening latente belastingen heeft een langlopend karakter en valt samen met de activa waarop zij betrekking heeft (respectievelijk 10 en 30 jaar) gelijkmatig vrij. Fiscaal mag CNB alleen nog een deel afschrijven van het pand in Bovenkarspel, voor de overige panden mag niet fiscaal worden afgeschreven, omdat de boekwaarde 100% van de WOZ-waarde heeft bereikt.

	2023-2024	2022-2023
Saldo begin boekjaar	1.097.501	1.253.803
Onttrekking aan de voorziening	-114.589	-156.302
Correcties n.a.v. fiscale aangiften	193.916	0
Saldo ultimo boekjaar	1.176.828	1.097.501
	2023-2024	2022-2023
Voorziening jubilea		
Saldo begin boekjaar	98.500	107.000
Mutaties herberekening	15.359	-8.500
Saldo ultimo boekjaar	113.859	98.500

De voorziening is gevormd ter dekking van toekomstige jubileumuitkeringen wanneer personeelsleden 25 of 40 jaar in dienst zijn. Bij de berekening van de voorziening jubilea is uitgegaan van het personeelsbestand van CNB ultimo boekjaar. Aan de hand van leeftijd, datum in dienst en sterftekansen (sterftetafel AG2022) is een blijfkans berekend. De gehanteerde disconteringsrente is 1%, de gehanteerde prijsindex en loonindex zijn respectievelijk 2% en 1% en de jaarlijkse loonontwikkeling 2%. In combinatie met het brutosalaris per medewerker leidt dit tot een schatting van de in de toekomst uit te keren jubileumuitkeringen. De voorziening jubilea heeft een langlopend karakter.

(7) Langlopende schulden

Het verloop van de langlopende schulden is als volgt:

Schulden aan banken

Boekwaarde per 1 juni 2023	3.245.600
Aflossing	-526.320

Boekwaarde per 31 mei 2024	2.719.280
Waarvan:	
Looptijd < 1 jaar	526.320
Looptijd > 1 jaar en <=5jaar	2.192.960

De langlopende lening betreft een zakelijke lening met een oorspronkelijke hoofdsom van € 5 mln.. De lening heeft een looptijd van 10 jaar en is in gegaan op 29 februari 2020. Voor boekjaar 2023-2024 was het rente percentage 1,25%. Op 30 juni 2024 is er een nieuw rente percentage vastgelegd voor 3 jaar (4,50%). Voor deze lening is een zekerheid vastgelegd op de gebouwen en terreinen te Bovenkarspel en te Lisse, ter waarde van € 21 mln..

(8) Kortlopende schulden

De schulden aan kredietinstellingen hebben betrekking op de aflossing van de langlopende lening binnen een jaar, zie de toelichting bij langlopende schulden.

Het saldo Crediteuren bedraagt € 12.417.590 (2022-2023 € 11.969.873) en bestaat voor € 11.171.724 (2022-2023 € 10.536.170) schuld aan leden. Waarvan met een looptijd langer dan 1 jaar (betaaldatum 01-07-2025 en later) € 111.657 (2022-2023 € 232.970).

Kortlopende schulden aan niet leden is in 2023-2024: €1.172.599 (2022-2023 €1.368.917).

De kortlopende schulden bestaan verder uit belastingen en premies sociale verzekeringen (€ 1.067.945), restitutie provisie leden (€ 807.310) en overige schulden en overlopende passiva (€ 3.122.477).

Niet in de balans opgenomen regelingen en verplichtingen

Leaseverplichtingen

CNB heeft per 31 mei 2024 voor een totaal van € 412.000 aan leaseverplichtingen, die als volgt te specificeren zijn:

Boekjaar	Jaarlast
2024-2025	188.000
2025-2026	117.000
2026-2027	76.000
2027-2028	31.000

Garanties en zekerheden

CNB heeft ten behoeve van een kredietfaciliteit à € 2.500.000 en een meerjarige financieringsovereenkomst bij een bank hypothecaire zekerheid gesteld tot een bedrag van € 21 mln. op de gebouwen en terreinen te Bovenkarspel en te Lisse. Het rentepercentage van deze kredietfaciliteit bedraagt 5,35%.

De Coöperatie is een zelfstandige fiscale entiteit. In de geconsolideerde jaarrekening is eveneens de vennootschapsbelastingpositie opgenomen van de fiscale eenheid CNB Holding BV waaronder alle deelnemingen met uitzondering van BVS BV.

BVS BV is voor het boekjaar 2017-2018 een zelfstandige fiscale entiteit en als gevolg van het uitgeven van de zeggenschapscertificaten wederom vanaf 1 juni 2021. Verliezen van BVS BV van 2018-2019 tot en met 2020-2021 zijn verrekend met resultaten van BVS BV. De belastingpositie van de fiscale eenheid CNB Holding wordt volledig door CNB Holding BV gedragen. Er heeft geen verrekening van belastingen plaats gevonden tussen de entiteiten die onderdeel zijn van de fiscale eenheid.

Aansprakelijkstellingen en claims

Per 31 mei 2020 is er een civiele procedure aanhangig gemaakt waar CNB aansprakelijk is gesteld door een partij voor schade wegens een beweerdelijk onzorgvuldige bemiddelingstransactie van bloembollenlicenties. Hierbij is een bedrag van € 1,2 mln. als schade gevorderd. De rechtbank Den Haag heeft op 19 januari 2022 vonnis gewezen en alle vorderingen van eiser afgewezen. Eiser heeft vervolgens hoger beroep aangetekend en het Gerechtshof heeft op 4 april 2024 het vonnis van de rechtbank van 19 januari 2022 bekrachtigd. De eiser heeft op 2 juli 2024 een cassatieprocedure ingesteld bij de Hoge Raad tegen de uitspraak van het Gerechtshof. Op basis van de door het management en haar juridisch adviseurs ingeschatte succeschansen en financiële gevolgen is geen voorziening getroffen voor deze claim.

Gebeurtenissen na balansdatum bij de geconsolideerde jaarrekening

Er zijn geen noemenswaardige wijzigingen na balansdatum.

Financiële instrumenten

De primaire financiële instrumenten dienen ter financiering van de operationele activiteiten of vloeien direct uit deze activiteiten voort. De belangrijkste risico's uit hoofde van de financiële instrumenten zijn het kredietrisico, het liquiditeitsrisico en het valutarisico.

Het beleid om deze risico's te beperken, luidt als volgt.

- **Valutarisico.** Het valutarisico is minimaal aangezien vrijwel alle opbrengsten en kosten in euro's zijn.
- **Kredietrisico.** Gehandeld wordt met kredietwaardige partijen en er zijn procedures om de kredietwaardigheid te bepalen en te bewaken. Tevens zijn richtlijnen opgesteld om de omvang van het kredietrisico bij elke partij te beperken. Bovendien worden voortdurend de vorderingen bewaakt en worden strikte debiteuren- en aanmaningsprocedures gehanteerd. Door de bovenstaande maatregelen wordt getracht het kredietrisico voor CNB zo veel mogelijk te beperken. Vanaf aanvang coronacrisis zijn de kredietwaardigheidseisen aangescherpt en zijn bestaande posities opnieuw beoordeeld. Er zijn geen belangrijke concentraties van kredietrisico.
- **Liquiditeitsrisico.** Het risico dat toekomstige kasstromen verbonden aan een monetair financieel instrument fluctueren is beperkt door sturing op werkkapitaal en een Rekening Courant faciliteit.

Transacties met verbonden partijen

Van transacties met verbonden partijen is sprake wanneer een relatie bestaat tussen de groep en een natuurlijk persoon of entiteit die verbonden is met de groep. Dit betreffen onder meer de relaties tussen de coöperatie en haar deelnemingen, de leden, de bestuurders (zijnde directie en commissarissen) en de functionarissen op sleutelposities.

Onder transacties wordt verstaan een overdracht van middelen, diensten of verplichtingen, ongeacht of er een bedrag in rekening is gebracht. In boekjaar 2023-2024 hebben reguliere transacties plaatsgevonden met de geconsolideerde deelnemingen. Deze transacties hebben plaatsgevonden tegen marktconforme condities.

De leden van de Raad van Commissarissen van de onderneming worden conform RJ 330 gezien als verbonden partijen. Voor informatie over de bezoldiging van deze bestuurders wordt verwezen naar toelichting van de enkelvoudige jaarrekening. Gedurende het boekjaar hebben transacties plaatsgevonden met bedrijven waarin

leden van de Raad van Commissarissen bestuurder en/of aandeelhouder zijn. De condities waartegen deze transacties hebben plaatsgevonden zijn niet afwijkend ten opzichte van vergelijkbare transacties met andere bedrijven.

Ook de leden van CNB worden conform RJ 330 gezien als verbonden partijen. Gedurende het boekjaar hebben transacties plaatsgevonden met leden van CNB. De condities waartegen deze transacties hebben plaatsgevonden zijn niet afwijkend ten opzichte van vergelijkbare transacties met andere bedrijven.

Ook de leden van CNB worden conform RJ 330 gezien als verbonden partijen. Gedurende het boekjaar hebben transacties plaatsgevonden met leden van CNB. De condities waartegen deze transacties hebben plaatsgevonden zijn niet afwijkend ten opzichte van vergelijkbare transacties met andere bedrijven.

Toelichting op de geconsolideerde winst- en verliesrekening

(Bedragen in €)

Concernomzet

In 2023-2024 is een concernomzet behaald van € 334,7 mln. (2022-2023 € 355,8 mln.). De concernomzet bestaat o.a. uit € 324,8 mln. handelsomzet van CNB. Het aandeel van BVS in de handelsomzet bedraagt € 50,1 mln. (2022-2023 € 51,8 mln.). De omzet voor de overige deelnemingen bedraagt: Mercurius BV € 1,0 mln., Mendelstaete € 0,6 mln., Makelaardij € 0,2 mln. en € 8,2 mln. overige opbrengsten.

Handelsomzet

In 2023-2024 is een handelsomzet behaald van € 324,8 mln. (2022-2023 € 345,5 mln.), die als volgt kan worden gespecificeerd (x € 1.000.000):

	2023-2024	2022-2023
Omzet bemiddeling	310,5	332,0
Omzet incasso royalty's	12,8	12,7
Omzet groene veilingen	1,5	0,8
	324,8	345,5

De handelsomzet gerealiseerd door leden van CNB bedroeg 91,5% (2022-2023: 90,1%).

(9) Bedrijfsopbrengsten

Provisie

De provisieopbrengsten van € 14,9 mln. (2022-2023 € 15,8 mln.) omvatten provisie en heffingen met betrekking tot in- en verkoop van bloembollen, provisie met betrekking tot verkoop van bloembollen via groene veilingen en provisie met betrekking tot aan- en verkoop van goederen via een materialenveiling, verminderd met omzetkorting.

Opbrengsten Koelen en prepareren

De opbrengsten Koelen en prepareren van € 6,8 mln. (2022-2023 € 6,8 mln.) omvatten koelloon, behandelingskosten, fusthuur, verhuur koelcellen en in rekening gebrachte vracht, materiaal en overige kosten.

Verhuur roerend en onroerend goed

De verhuuropbrengsten van € 0,7 mln. (2022-2023 € 0,6 mln.) hebben betrekking op verhuur onroerend goed.

Overige baten

De overige baten van € 1,3 mln. (2022-2023 € 1,5 mln.) omvatten onder meer incassoovergoedingen en opbrengsten uit overige dienstverlening. De opbrengsten zijn gedaald door lagere opbrengsten royalty's.

(10) Bedrijfslasten

Salarissen

De post salarissen is als volgt samengesteld (x € 1.000):

	2023-2024	2022-2023
Bruto loonsom	11.195	11.641
Inleenkrachten	220	251
	11.415	11.892

Er is dit jaar € 367.211 gereserveerd voor winstuitkering aan de medewerkers (2022-2023 € 378.888).

Bij de groep zijn per 31 mei 2024 99,3 fte (per 31 mei 2023: 99,1 fte) aan medewerkers in dienst. De verdeling luidt als volgt:

	2023-2024	2022-2023
Bemiddeling	40,8	42,3
Koelen en prepareren	18,1	17,6
CNB Teeltadvies	3,0	3,0
Bedrijfsvoering	25,2	25,3
Directie en staf	7,7	6,6
Deelnemingen	4,5	4,3
Totaal	99,3	99,1

Overige bedrijfskosten

Onder de overige bedrijfskosten zijn begrepen de directe productiekosten van Koelen en prepareren tot een bedrag van € 1.936.649 (2022-2023 € 2.085.143).

(11) Vennootschapsbelasting

De vennootschapsbelasting over de geconsolideerde belastbare jaarwinst bedraagt € 481.793, daarvan heeft € 470.932 betrekking op CNB (U.A.), € 4.512 op de fiscale eenheid CNB Holding BV en € 6.348 op BVS BV. Het effectieve belastingtarief bedraagt 22,1%. Het verschil tussen het effectief en nominaal belastingtarief wordt voornamelijk veroorzaakt door aanpassingen belastingen vorige boekjaren, ledenrestitutie en EIA aftrek.

De aansluiting tussen het effectieve en toepasselijk belastingtarief luidt als volgt:

	2023-2024	2022-2023
Resultaat voor belastingen	2.176.504	2.991.509
Belasting tegen toepasselijk tarief (25,8%)	561.538	771.809
EIA aftrek	-15.661	0
Aanpassing i.v.m. belastingen vorige boekjaren	193.914	0
Overige effecten	-290.520	-129.646
Effectieve belastinglast	481.793	642.163
Effectief belastingtarief	22,1%	21,5%

Enkelvoudige balans

Per 31 mei 2024, na verwerking voorstel resultaatbestemming (Bedragen in €)

Activa

Vaste activa

Immateriële vaste activa (12)

Software	457.944	731.318
Immateriële vaste activa in uitvoering	1.007.037	56.245
	1.464.981	787.563

Materiele vaste activa (13)

Terreinen en terreinvoorzieningen	3.039.643	3.041.305
Gebouwen en installaties	23.796.182	23.227.644
Inventarissen, hardware en auto's	1.223.293	966.381
Vastgoedbeleggingen	3.379.670	3.428.155
Vaste bedrijfsmiddelen in uitvoering	2.008.080	553.699
	33.446.868	31.217.184

Financiële vaste activa (14)

Deelnemingen in groepsmaatschappijen	2.123.567	1.996.100
Overige vorderingen	30.000	60.000
	2.153.567	2.056.100

Vlottende activa

Voorraden	69.602	74.361
------------------	---------------	---------------

Vorderingen

Handelsdebiteuren	14.817.650	15.646.514
Belastingen en premies sociale verzekeringen	126.751	179.627
Vorderingen op groepsmaatschappijen	300.931	416.817
Overige vorderingen en overlopende activa	376.883	155.119
	15.622.215	16.398.077

Liquide middelen

	2.877.464	4.148.986
--	------------------	------------------

Totaal vlottende activa	18.569.281	20.621.424
--------------------------------	-------------------	-------------------

Totaal activa	55.634.697	54.682.271
----------------------	-------------------	-------------------

Passiva

Eigen vermogen (15)

Algemene reserve	28.803.654	28.963.017
Statutaire reserve: kapitaalstortingsreserve	5.309.283	5.105.307
Wettelijke reserve	842.146	-
	34.955.083	34.068.324

Voorzieningen

Latente belastingverplichtingen	1.176.828	1.097.501
Jubilea	113.859	98.500
	1.290.687	1.196.001

Langlopende schulden

Schulden aan kredietinstellingen	2.192.960	2.719.280
----------------------------------	------------------	------------------

Kortlopende schulden

Schulden aan kredietinstellingen	526.320	526.320
Crediteuren	12.344.329	11.905.088
Belastingen en premies sociale verzekeringen	1.116.070	497.929
Schulden aan groepsmaatschappijen	24.051	-

Restitutie provisie leden	807.310	1.154.260
Overige schulden en overlopende passiva	2.377.887	2.615.069

	17.195.967	16.698.666
--	-------------------	-------------------

Totaal passiva	55.634.697	54.682.271
-----------------------	-------------------	-------------------

Enkelvoudige winst- en verliesrekening

Over de periode 1 juni 2023 tot en met 31 mei 2024 (Bedragen in €)

	2023-2024	2022-2023
Bedrijfsopbrengsten		
Provisie bemiddeling en veiling	14.382.271	15.245.475
Opbrengsten koelen en prepareren	6.797.161	6.770.931
Verhuur roerend en onroerend goed	656.752	650.077
Overige baten	1.046.131	1.271.059
Som der bedrijfsopbrengsten	22.882.315	23.937.542
Bedrijfslasten (16)		
Salarissen	11.024.697	11.538.985
Sociale lasten	1.026.516	955.199
Pensioenlasten	584.106	567.177
Afschrijvingen immateriële en materiële vaste activa	2.146.098	2.218.508
Overige bedrijfskosten	6.471.663	6.011.292
Overige waardeveranderingen van vaste activa	0	32.645
Som der bedrijfslasten	21.253.080	21.323.806
Bedrijfsresultaat	1.629.235	2.613.736
Financiële baten en lasten (17)		
Rentebaten	447.123	221.282
Rentelasten	38.182	51.130
	408.941	170.152
Resultaat voor belastingen	2.038.176	2.783.888
Vennootschapsbelasting (18)	470.932	613.662
Resultaat deelnemingen na belastingen	127.467	179.120
Resultaat na belastingen	1.694.711	2.349.346

Toelichtingen

Algemeen

De enkelvoudige jaarrekening maakt deel uit van de statutaire jaarrekening 2023-2024 van de coöperatie. De financiële gegevens van de coöperatie zijn in de geconsolideerde jaarrekening van de coöperatie verwerkt.

Grondslagen voor de waardering van activa en passiva en de resultaatbepaling

De grondslagen van waardering en van resultaatbepaling van de enkelvoudige en de geconsolideerde jaarrekening zijn gelijk. Voor de grondslagen wordt verwezen naar de toelichting op de geconsolideerde jaarrekening. In de toelichting op de enkelvoudige jaarrekening 2023-2024 zijn alleen die posten opgenomen, voor zover deze afwijken van de in de geconsolideerde balans opgenomen bedragen.

Financiële instrumenten

In de enkelvoudige jaarrekening worden financiële instrumenten gepresenteerd op basis van hun juridische vorm. Deelnemingen in groepsmaatschappijen waarin invloed van betekenis op het zakelijke en financiële beleid wordt uitgeoefend, worden gewaardeerd op de nettovermogenswaarde, doch niet lager dan nihil. Deze nettovermogenswaarde wordt berekend op basis van de grondslagen van de coöperatie. Zie de grondslag voor financiële vaste activa in de geconsolideerde jaarrekening voor meer informatie.

Het resultaat deelneming komt overeen met het aandeel in het resultaat over het boekjaar van de desbetreffende vennootschap vanaf het moment van opnemen in de groep.

Belastingen

De coöperatie is het hoofd van de fiscale eenheid. De vennootschapsbelasting is opgenomen voor dat deel dat de coöperatie als zelfstandig belastingplichtige verschuldigd zou zijn, rekening houdend met de toerekening van de voordelen van de fiscale eenheid. De verrekening binnen de fiscale eenheid tussen de coöperatie en haar dochtermaatschappijen vindt plaats via de rekening-courant verhoudingen.

Toelichting op de enkelvoudige balans (Bedragen in €)

Vaste activa
(12) Immateriële vaste activa (x € 1.000)

	Software	Immateriële Vaste activa in uitvoering	Totaal
Aanschafwaarde tm 31-05-2023	2.540	56	2.596
Cum.afschr. en waardevermindering	-1.809	0	-1.809
Boekwaarde per 01-06-2023	731	56	787
Ingebruikname	0	0	0
Investeringsen	46	951	997
Desinvesteringen	-6	0	-6
Afschrijvingen	-313	0	-313
Boekwaarde per 31-05-2024	458	1.007	1.465
Aanschafwaarde tm 31-05-2024	2.316	1.007	3.323
Cum. afschr. en waardeverminderingen	-1.858	0	-1.858
Boekwaarde per 31-05-2024	458	1.007	1.465

(13) Materiële vaste activa (x € 1.000)

	Terreinen en terrein-voorzieningen	Bedrijfs-gebouwen en installaties	Inventarissen, hardware en auto's	Vastgoed-beleggingen	Vaste middelen in uitvoering	Totaal
Aanschafwaarde t/m 31-05-2023	3.443	46.334	4.329	4.696	554	59.356
Cum.afschrijvingen en waardevermindering	-402	-23.107	-3.362	-1.268	0	-28.139
Boekwaarde per 01-06-2023	3.041	23.227	967	3.428	554	31.217
Ingebruikname	0	554	0	0	-554	0
Investeringsen	1	1.550	488	21	2.008	4.068
Desinvesteringen	0	0	0	0	0	0
Afschrijvingen	-2	-1.530	-225	-81	0	-1.838
Herrubricering	0	-5	-7	12	0	0
Boekwaarde per 31-05-2024	3.040	23.796	1.223	3.380	2.008	33.447
Aanschafwaarde per 31-05-2024	3.444	48.327	4.529	4.731	2.008	63.039
Cum.afschrijvingen en waardeverminderingen	-404	-24.531	-3.306	-1.351	0	-29.592
Boekwaarde per 31-05-2024	3.040	23.796	1.223	3.380	2.008	33.447

Vastgoedbeleggingen

De reële waarde van de vastgoedbeleggingen is in 2023 vastgesteld door een onafhankelijke en ter zake kundige taxateur conform International Valuation Standards (IVS). De totale getaxeerde waarde bedroeg € 4.830.000. De reële waarden van de vastgoedbeleggingen zijn bepaald met behulp van de contante waarde methode. Tevens heeft referentie plaatsgevonden aan de hand van recente transacties met gelijksoortige kenmerken en locaties als het vastgoed van de groep. De belangrijkste aannames van de waardebepaling van de vastgoedbeleggingen hebben betrekking op de looptijd van huurcontracten en verwachte leegstand, indexeringsvoet en disconteringsvoet. De reële waarde is per 31-5-2024 geactualiseerd als gevolg van toekomstige wijzigingen in de huurovereenkomsten en de verhoging van de overdrachtsbelasting. In de winst- en verliesrekening zijn huurinkomsten opgenomen van € 656.752 (2022-2023 € 642.476). Er bestaan geen beperkingen met betrekking tot de aanwendbaarheid van vastgoedbeleggingen of de inbaarheid van de opbrengsten.

Verantwoording afschrijvingen

De (eventuele) reguliere afschrijvingen op deze vastgoedbeleggingen worden in winst- en verliesrekening niet uitgesplitst en vormen dus onderdeel van de post “afschrijvingen op vaste activa”.

De gehanteerde afschrijvingspercentages luiden als volgt (% van de aanschafwaarde):

• Terreinen en terreinvoorzieningen	0 t/m 20%
• Gebouwen	3,33% t/m 20%
• Installaties	5 t/m 20%
• Inventarissen, hardware en auto’s	10 t/m 33,33%
• Software	14 t/m 20%
• Vastgoedbeleggingen	3,33%
• Emballage	10%

Op vaste bedrijfsmiddelen in uitvoering wordt afgeschreven bij ingebruikname.

(14) Financiële vaste activa

Deelnemingen in groepsmaatschappijen	2023-2024	2022-2023
Saldo begin boekjaar	1.996.100	1.816.980
Resultaat deelnemingen	127.467	179.120
Saldo ultimo boekjaar	2.123.567	1.996.100

De post deelnemingen in groepsmaatschappijen heeft betrekking op de volgende middellijke kapitaalbelangen:

• CNB Holding B.V.	kvk 28054866	Lisse	100%
• CNB Makelaardij B.V.	kvk 28044248	Lisse	100%
• Mendelstaete B.V.	kvk 28054867	Lisse	100%
• CNB Mercurius B.V.	kvk 28083901	Lisse	100%
• BVS B.V.	kvk 70725462	Lisse	100%*

* BVS BV is 100% economisch eigendom van CNB U.A.. De zeggenschap over deze BV is via certificering van de aandelen BVS voor 80% overdragen aan de Stichting Administratie Kantoor BVS.

Transacties met verbonden partijen

Alle transacties met de deelnemingen hebben plaatsgevonden tegen marktconforme condities.

(15) Eigen vermogen

Het resultaat over het boekjaar 2023-2024 bedraagt € 1.694.711 positief. Het bestuur stelt voor om het resultaat als volgt te bestemmen:

Restitutie	807.310	
Kapitaalstorting	204.748	
Toevoeging reserve	682.653	
	1.694.711	

Algemene reserve	2023-2024	2022-2023
Stand begin boekjaar	28.963.017	28.060.555
Voorstel resultaat boekjaar		
conform besluit verwerking resultaat	682.653	905.412
Dotatie wettelijke reserve	-842.146	0
Overige mutaties	130	-2.950
Stand ultimo boekjaar	28.803.654	28.963.017

Kapitaalstortingsreserve

In artikel IX lid 4a van de statuten is bepaald, dat het bestuur aan de leden/rechtspersonen de verplichting kan opleggen tot het doen van een kapitaalstorting, gelijk aan het belastingnadeel voor de vereniging voortvloeiend uit de omstandigheid dat de restitutie aan leden/rechtspersonen fiscaal niet aftrekbaar is. Tot deze reserve zijn alleen de leden/rechtspersonen gerechtigd. De wijze van uitkering, uitsluitend mogelijk bij liquidatie van de coöperatie, is geregeld in artikel IX lid 4b van de statuten.

Kapitaalstortingsreserve	2023-2024	2022-2023
Saldo begin boekjaar	5.105.307	4.810.829
Inhouding op restitutie provisie	204.748	289.674
Overige mutaties	-772	4.804
Saldo ultimo boekjaar	5.309.283	5.105.307

Wettelijke reserve	2023-2024	2022-2023
Saldo begin boekjaar	0	0
Dotatie wettelijke reserve	842.146	0
Saldo ultimo boekjaar	842.146	0

Ter hoogte van de geactiveerde kosten van ontwikkeling is een wettelijke reserve gevormd voor € 842.146. De wettelijke reserve heeft betrekking op de geactiveerde ontwikkelkosten van het ERP pakket (Business Central). De investeringen in het ERP pakket worden gezien als ontwikkelkosten gezien de hoeveelheid maatwerk, dat binnen het ERP-pakket echt alleen voor CNB wordt ontwikkeld.

Informatie over financiële instrumenten

Voor een nadere toelichting van de financiële instrumenten wordt verwezen naar de toelichting op de geconsolideerde balans.

Gebeurtenissen na balansdatum

Voor een nadere toelichting van de gebeurtenissen na balansdatum, wordt verwezen naar de toelichting op geconsolideerde balans.

Toelichting op de enkelvoudige winst- en verliesrekening

(Bedragen in €)

(16) Bedrijfslasten

Personeel

Per 31 mei 2024 zijn bij de coöperatie 94,8 fte medewerkers in dienst. De totale salaris, sociale- en pensioenlasten voor het boekjaar bedroeg € 12,6 mln. (2022-2023 € 13,1 mln.).

Beloningen directie en commissarissen

Ten aanzien van de directie maakt de coöperatie gebruik van de vrijstelling van artikel 2:383 lid 1 BW om de beloning van de directie niet nader toe te lichten. De bezoldiging van de Raad van Commissarissen bedroeg € 140.133 (2022-2023 € 127.222).

Algemene kosten en afschrijvingen

De afschrijvingskosten zijn gedaald met € 0,1 mln. en bedragen € 2,1 mln. (2022-2023 € 2,2 mln.). De overige algemene bedrijfskosten bedragen € 6,5 mln. (2022-2023 € 6,0 mln.).

(17) Rentelasten

Het bedrag aan rentelasten bedraagt € 38.182 (2022-2023 € 51.130).

(18) Vennootschapsbelasting

De vennootschapsbelasting over de belastbare jaarwinst bedraagt € 470.932. Het verschil tussen het effectief en nominaal belastingtarief wordt voornamelijk veroorzaakt door aanpassingen belastingen vorige boekjaren, ledenrestitutie en EIA aftrek.

De aansluiting tussen het effectieve en toepasselijk belastingtarief luidt als volgt:

	2023-2024	2022-2023
Resultaat voor belastingen	2.038.176	2.783.889
Belasting tegen toepasselijk tarief (25,8%)	525.849	718.243
EIA aftrek	-15.661	0
Aanpassing i.v.m. belastingen vorige boekjaren	193.915	0
Overige effecten	- 233.171	- 104.582
Effectieve belastinglast	470.932	613.661
Effectief belasting tarief	23,1%	21,5%

Ondertekening van de jaarrekening

Lisse, 26 september 2024

Het bestuur

Leo van Leeuwen

Raad van Commissarissen

Jan Menting

Dennis van der Krogt

Sjaak van den Berg

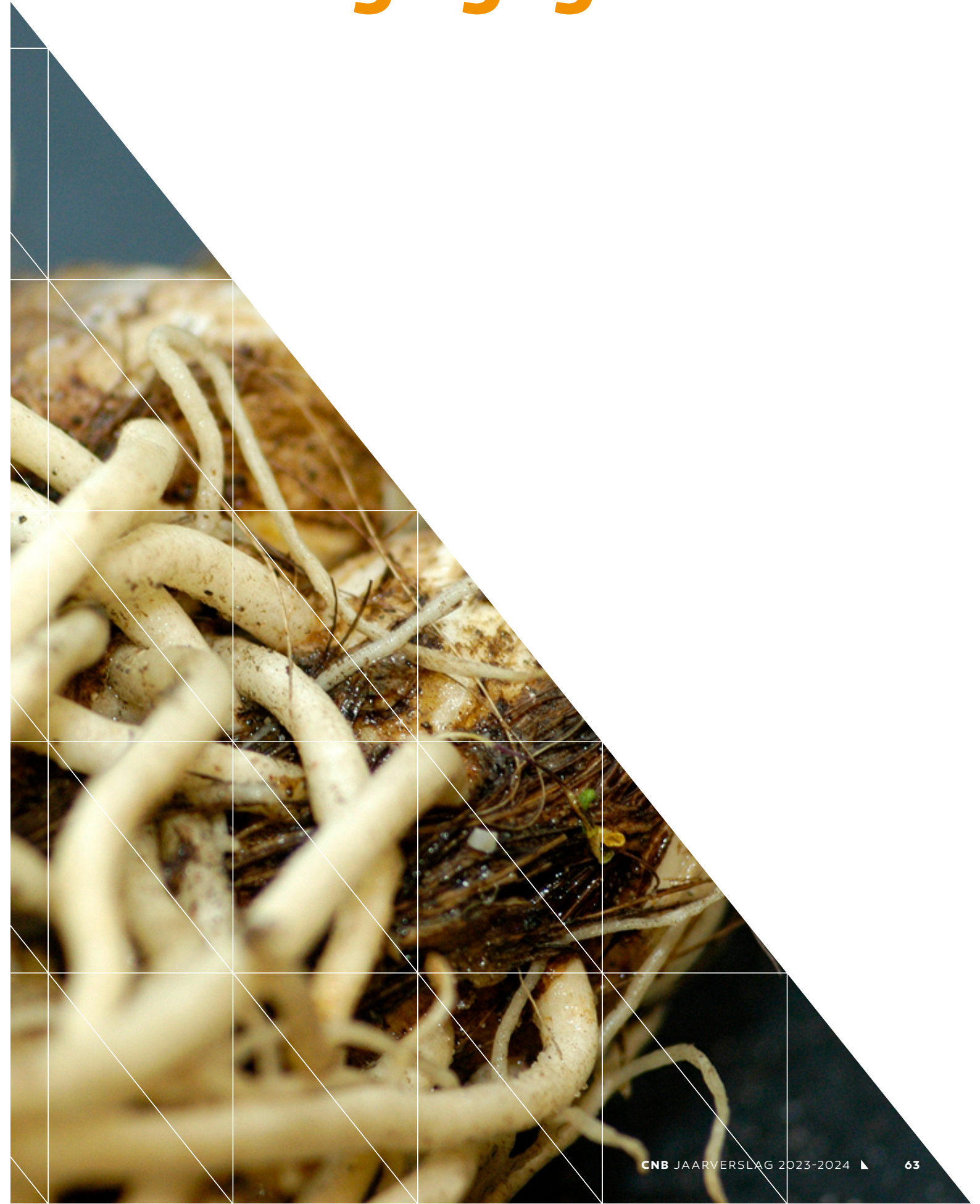
Arjan Rood

Arwin Bos

Arjan Slobbe

Evert van Zanten

Overige gegevens

Winstbestemming / verwerking resultaat

In artikel IX, lid 3, lid 5 en lid 7 van de statuten is onder andere het volgende bepaald:

Lid 3

Van het batig saldo van de winst- en verliesrekening dat resteert na de door het bestuur noodzakelijk geachte afschrijvingen en voorzieningen, en na wettelijk verplichte toevoegingen aan reserves, kan een op voorstel van het bestuur door de algemene vergadering vast te stellen gedeelte worden bestemd tot uitkering aan de leden strekkende tot (gedeeltelijke) restitutie aan hen van de door hen in het verstreken boekjaar aan de coöperatie verschuldigd geworden, geïnde dan wel inbare, provisies ter zake van bemiddeling en groene veilingen. Het aldus tot uitkering komende wordt onder de leden verdeeld naar evenredigheid van de bedoelde provisiebedragen.

Lid 5

Een na aftrek van de in lid 3 van dit artikel bedoelde restitutie-bedragen resterend batig saldo staat ter beschikking van de algemene vergadering voor toevoeging, geheel of gedeeltelijk, aan de algemene reserve - die niet tussentijds kan worden uitgekeerd aan de leden -, dan wel voor toevoeging aan de leden-participatiereserve-rekeningen, die in de boeken van de coöperatie ten name van ieder lid afzonderlijk worden geadministreerd, doch op de balans van de coöperatie als 'ledenparticipatie-reserve' zullen kunnen worden aangeduid.

Lid 7

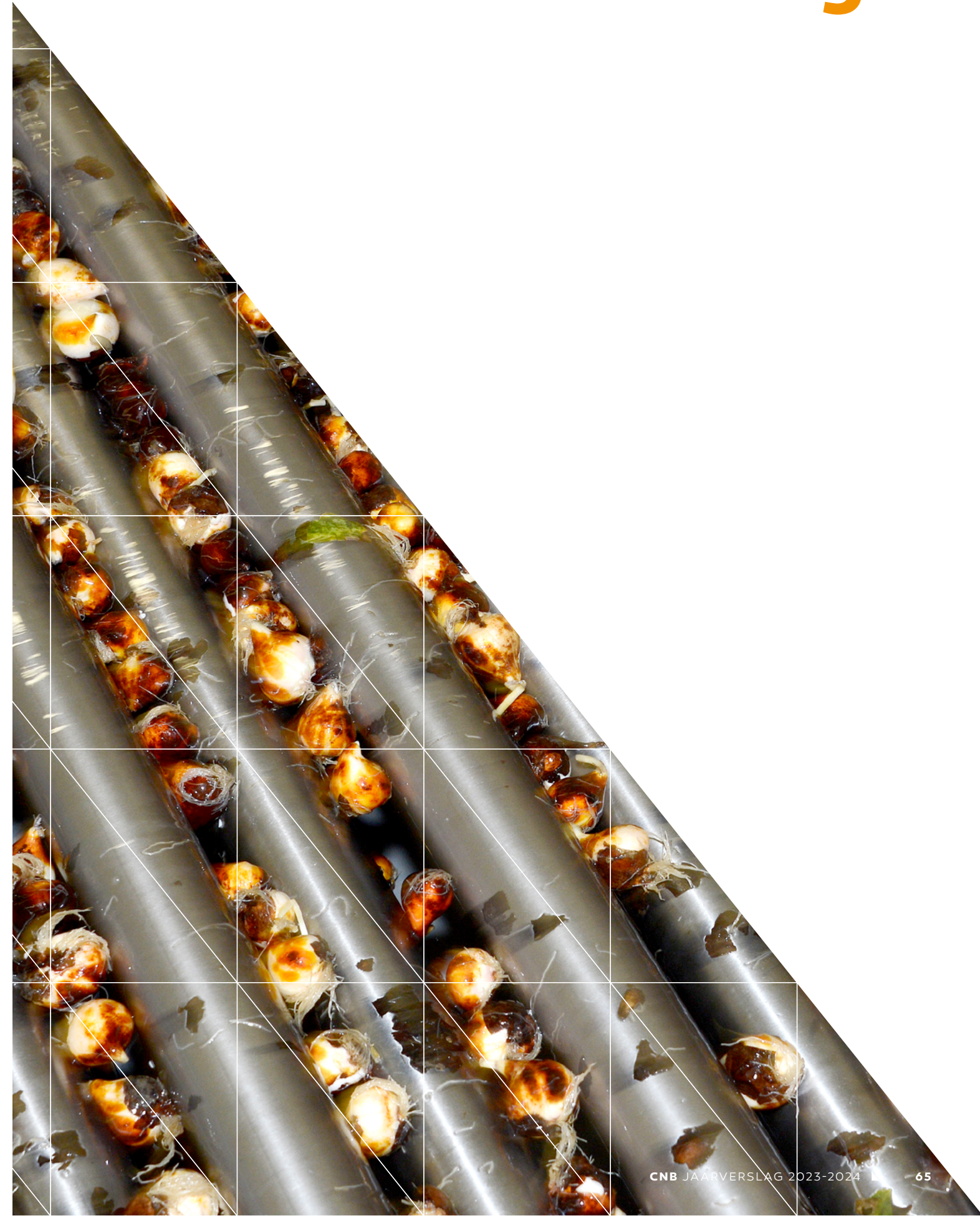
Ingeval blijkt de jaarrekening over enig jaar verlies geleden is dat niet uit een voorziening, reserve of op andere wijze gedelgd wordt, geschiedt in volgende jaren geen winstuitkering, de uitkeringen op basis van het bepaalde in lid 3. Daaronder begrepen, zo lang dit verlies niet is aangezuiverd. Verliesdelging ten laste van reserves geschiedt allereerst ten laste van de algemene reserve of overige vrije reserves,

vervolgens ten laste van de in lid 4 van dit artikel gemelde kapitaalstortingsreserve en eerst dan ten laste van de leden-participatiereserve-rekeningen. Verliesdelging ten laste van de ledenparticipatie-reserve-rekeningen geschiedt naar evenredigheid van de omvang daarvan, waarbij allereerst de jongste bijschrijvingen worden aangewend en zo vervolgens. Ingeval verliesdelging ten laste van de ledenparticipatie-reserve-rekeningen heeft plaatsgevonden geschiedt in volgende jaren geen winstuitkering noch enige winstreservering, dan nadat hetgeen ten laste van de leden-participatiereserve-rekeningen werd gebracht is aangezuiverd.

Statutaire aansprakelijkheid

Inzake de statutaire aansprakelijkheid van de leden is in artikel X, lid 5 van de statuten onder andere het volgende bepaald: 'De leden en de oud-leden zijn niet verplicht om bij de vereffening van de boedel van de coöperatie in het tekort bij te dragen'. Per 31 mei 2024 telt de coöperatie 1.253 leden.

Controleverklaring

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan: de leden, het bestuur en de raad van commissarissen van Coöperatieve Koninklijke Nederlandse Bloembollen-centrale (U.A.)

Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening 2023-2024

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening voor het boekjaar geëindigd op 31 mei 2024 van Coöperatieve Koninklijke Nederlandse Bloembollencentrale (U.A.) te Lisse gecontroleerd.

Naar ons oordeel geeft de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Coöperatieve Koninklijke Nederlandse Bloembollencentrale (U.A.) per 31 mei 2024 en van het resultaat over de periode van 1 juni 2023 tot en met 31 mei 2024 in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW.

De jaarrekening bestaat uit:

- de geconsolideerde en enkelvoudige balans per 31 mei 2024;
- de geconsolideerde en enkelvoudige winst-en-verlies-rekening over de periode van 1 juni 2023 tot en met 31 mei 2024;
- de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controles-tandaarden vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening.

Wij zijn onafhankelijk van Coöperatieve Koninklijke Nederlandse Bloembollencentrale (U.A.) zoals vereist in de Wet toezicht accountantsorganisaties (Wta), de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Informatie ter ondersteuning van ons oordeel

Wij hebben onze controlewerkzaamheden bepaald in het kader van de controle van de jaarrekening als geheel en bij het vormen van ons oordeel hierover. Onderstaande informatie ter ondersteuning van ons oordeel en onze bevindingen moeten in dat kader worden gezien en niet als afzonderlijke oordelen of conclusies.

Onze focus op fraude en het niet-naleven van wet- en regelgeving

Onze verantwoordelijkheid

Hoewel wij niet verantwoordelijk zijn voor het voorkomen van fraude of het niet-naleven van wet- en regelgeving en van ons niet verwacht kan worden dat wij het niet-naleven van alle wet- en regelgeving ontdekken, is het onze verantwoordelijkheid om een redelijke mate van zekerheid te verkrijgen dat de jaarrekening als geheel geen afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude.

Onze controle-aanpak met betrekking tot frauderisico's

Wij hebben de risico's geïdentificeerd en ingeschat op een afwijking van materieel belang in de jaarrekening die het gevolg is van fraude. Wij hebben tijdens onze controle inzicht verkregen in de coöperatie en de omgeving, de componenten van het interne beheersingssysteem, waaronder het risico-inschattingsproces en de wijze waarop het bestuur inspeelt op frauderisico's en het interne beheersingssysteem monitort en de wijze waarop de raad van commissarissen toezicht uitoefent, alsmede de uitkomsten daarvan.

Wij verwijzen naar hoofdstuk "Risicoparagraaf" in het bestuursverslag als onderdeel van het jaarverslag, waarin het bestuur haar (fraude)risicoanalyse heeft opgenomen.

Wij hebben de opzet en de relevante aspecten van het interne beheersingssysteem en in het bijzonder de fraude-risicoanalyse geëvalueerd alsook bijvoorbeeld de corporate governance code en de klokkenluidersregeling. Wij hebben de opzet en het bestaan geëvalueerd, en voor zover wij noodzakelijk achten, de werking getoetst van interne beheersmaatregelen gericht op het mitigeren van frauderisico's.

Als onderdeel van ons proces voor het identificeren van frauderisico's, hebben wij frauderisicofactoren overwogen met betrekking tot frauduleuze financiële verslaggeving, oneigenlijke toe-eigening van activa en omkoping en corruptie. Wij hebben geëvalueerd of deze factoren een

indicatie vormden voor de aanwezigheid van het risico op afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude.

In onze controle bouwen wij een element in van onvoorspelbaarheid. Ook hebben wij de uitkomst van andere controlewerkzaamheden beoordeeld en overwogen of er bevindingen zijn die aanwijzing geven voor fraude of het niet-naleven van wet- en regelgeving.

Wij houden rekening met het risico dat het management interne beheersmaatregelen kan doorbreken, aangezien dit risico in alle ondernemingen aanwezig is. Vanwege dit risico hebben wij onder meer schattingen beoordeeld op tendenties die mogelijk een risico vormen op een afwijking van materieel belang, met name gericht op belangrijke gebieden die oordeelsvorming vereisen en significante schattingsposten, zoals toegelicht in "Gebruik van schattingen" en toelichting "4 Vlottende activa" in de toelichting van de jaarrekening, waaronder de waardering van de debiteuren in relatie tot de inbaarheid. Ook hebben wij data-analyse gebruikt om journaalposten met een verhoogd risico te signaleren en te toetsen en de zakelijke beweegredenen (of het ontbreken daarvan) beoordeeld van bijzondere transacties, waaronder die met verbonden partijen.

Verder hebben wij om in te spelen op het geïdentificeerde risico dat het management interne beheersmaatregelen kan doorbreken, specifiek onder meer debiteurenontvangsten na balansdatum gecontroleerd, de waardering van de vervallen posten beoordeeld en vastgesteld of een plausibele voorziening is gevormd voor kredietrisico's alsmede een retrospectieve beoordeling van de voorziening uitgevoerd.

Wij zijn bij het identificeren en inschatten van frauderisico's uitgegaan van de veronderstelling dat er bij de opbrengstenverantwoording frauderisico's bestaan. Wij hebben onder andere data-analyse gebruikt om de juistheid van de omzetverantwoording vast te stellen en tevens om memoriaalboekingen binnen de omzetverantwoording te controleren. Wij hebben in reactie op het veronderstelde frauderisico onze werkzaamheden inzake de opbrengstenverantwoording bepaald en uitgevoerd.

Wij hebben kennisgenomen van de beschikbare informatie

en om inlichtingen gevraagd bij leden van het bestuur en de raad van commissarissen.

Uit de door ons geïdentificeerde frauderisico's, ontvangen inlichtingen en andere beschikbare informatie volgen geen specifieke aanwijzingen voor fraude of vermoedens van fraude met een mogelijk materieel belang voor het beeld van de jaarrekening.

Onze controle-aanpak met betrekking tot het risico van niet voldoen aan wet- en regelgeving

Wij hebben passende controlewerkzaamheden verricht inzake de naleving van de bepalingen van de relevante wet- en regelgeving die van directe invloed zijn op de verantwoorde bedragen en toelichtingen in de jaarrekening. Daarnaast hebben wij de omstandigheden ingeschat met betrekking tot het risico van niet-naleven van wet- en regelgeving waarvan redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze van materiële invloed kunnen zijn op de jaarrekening, op basis van onze ervaring in de sector, door afstemming met het bestuur, het lezen van notulen en het uitvoeren van gegevensgerichte werkzaamheden gericht op transactiestromen, jaarrekeningposten en toelichtingen.

We hebben verder kennisgenomen van advocatenbrieven en correspondentie met toezichthouders en zijn alert gebleven op indicaties voor een (mogelijke) niet-naleving gedurende de controle. Ten slotte hebben we schriftelijk de bevestiging ontvangen dat alle bekende gebeurtenissen van niet-naleving van wet- en regelgeving met ons zijn gedeeld.

Onze controle-aanpak met betrekking tot de continuïteitsveronderstelling

Zoals toegelicht in het onderdeel Grondslagen voor continuïteit in de grondslagen van de jaarrekening, is de jaarrekening opgemaakt op basis van de continuïteitsveronderstelling. Bij het opmaken van de jaarrekening heeft het bestuur een specifieke beoordeling gemaakt van de mogelijkheid van de coöperatie om haar continuïteit te handhaven en de activiteiten voort te zetten voor de voorziene toekomst.

Wij hebben de specifieke beoordeling met het bestuur besproken en professioneel-kritisch geëvalueerd. Wij hebben

overwogen of de specifieke beoordeling van het bestuur op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, alle relevante gebeurtenissen en omstandigheden bevat waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de coöperatie haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen.

Op basis van onze werkzaamheden hebben wij geen materiële onzekerheden ten aanzien van de continuïteit geïdentificeerd. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een coöperatie de continuïteit niet langer kan handhaven.

Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Het jaarverslag omvat andere informatie naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat;
- alle informatie bevat die op grond van Titel 9 Boek 2 BW is vereist voor het bestuursverslag en de overige gegevens.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat. Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in Titel 9 Boek 2 BW en de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het bestuursverslag en de overige gegevens in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW.

Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het bestuur en de raad van commissarissen voor de jaarrekening

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW. In dit kader is het bestuur verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het bestuur afwegen of de coöperatie in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemd verslaggevingsstelsel moet het bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het bestuur het voornemen heeft om de coöperatie te liquideren of de bedrijfsactiviteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is. Het bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de coöperatie haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

De raad van commissarissen is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de coöperatie.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers

op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. De sectie ‘Informatie ter ondersteuning van ons oordeel’ hierboven, bevat een informatieve samenvatting van onze verantwoordelijkheden en de uitgevoerde werkzaamheden als basis voor ons oordeel. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico’s dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico’s bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de coöperatie;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen;
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

Gegeven onze eindverantwoordelijkheid voor het oordeel zijn wij verantwoordelijk voor de aansturing van, het toezicht op en de uitvoering van de groepscontrole. In dit kader hebben wij de aard en omvang bepaald van de uit te voeren werkzaamheden voor de groepsonderdelen.

Bepalend hierbij zijn de omvang en/of het risicoprofiel van de groepsonderdelen of de activiteiten. Op grond hiervan hebben wij de groepsonderdelen geselecteerd waarbij een controle of beoordeling van de volledige financiële informatie of specifieke posten noodzakelijk was.

Communicatie

Wij communiceren met de raad van commissarissen onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Den Haag, 26 september 2024

EY Accountants B.V.

S.P.J. Zuidgeest RA